tarentur, XIII, 101, 2. Spuriis adhærent parentum vitia, VI, 439, 1. Spurii parentibus sunt dedecori et ad beneficia ecclesiastica inhabiles, V, 143, 1.

Spuriæ plantæ quæ, VIII, 359, 1.

SPUTUM. Sputa in faciem Christi congesta a sceleratis ministris : quæ atrox fuit injuria et contumelia, XV, 587, 1.

STABILITAS. Stabilitas hominum in Deo esse debet, VII, 145, 1, 2 : *Didici quod omnia opera, quæ fecit Deus, perseverent in perpetuum; non possumus eis quidquam addere, vel auferre, quæ fecit Deus ut timeatur.* Stabilitatem ut quis habeat, quid ei sit agendum, 37, 1. Stabilitas mentis quomodo paretur, XX, 69, 2 (*Vide* CONSTANTIA, PERSEVERANTIA).

STABULUM. Stabulum olim dicebatur hospitium, XVIII, 314, 2. Stabulum capitur etiam pro hospitio, XVI, 152, 1.

Stabulum in quo Christus natus, factum est quasi cœlum, XVI, 61, 1. In stabulo Christus a Magis adoratur, XV, 80, 1.

STACTE. Stacte quid sit, est myrrha stillatitia, seu myrrhæ lacryma, alia sponte fluit, alia ex incisione, I, 341, 1; 371, 2; 716, 2; VII, 526, 2; IX, 645, 1; XII, 700, 1.

STADIODROMUS. Stadiodromi cursu certabant, XVII, 333, 2. Iis comparantur Christiani in via virtutis currentes, 332, 2. Coronam inter currendum manibus apprehendebant, 333, 1. Anteriora tantum spectant, XIX, 47, 2.

STADIUM. 1° *Stadium pro mensura viarum.* Stadium unde dictum, XVI, 391, 1, 488, 2. Stadium quanta sit mensura, XXI, 286 1, 2; 377, 2. Stadium est octava pars milliaris, et stadia octo faciunt unum milliare, IX, 54, 1; XII, 855, 2; XV, 344, 2, 453, 2; XVI, 274, 2. Stadia mille sexcenta ad quæ effundendus sanguis impiorum, proprie de spatio inferni intelliguntur, XXI, 286, 2.

2° *Stadium pro loco ubi cursu certabant.* Stadium spirituale quod sit, quis antagonista, quæ pugna, XVIII, 333. 2 et seqq.

STAGNUM. 1° Stagni cujusdam mirabilis natura, XII, 493, 1. Stagna in fine mundi non habebunt aquam sanguinolentam, sed tantum maria et flumina, 298, 2.

2° Stagnum inferni quale sit, XXI, 287, 2. Ejus murus spissimus, *ibid.* Ipsum horrende ardebit, 361, 2 (*Vide* INFERNUS).

STANISLAUS (S.) episcopus Cracoviæ et martyr. S. Stanislaus vivens mortuum triennalem Petrum ad vitam resuscitavit, ut pro se testimonium diceret, II, 468, 1; X, 516, 2; XII, 762, 1; XVI, 228, 1; XVII, 226, 2. S. Stanislai martyris corpus aquilæ a canibus et ab avibus defenderunt, I, 598, 1; X, 279, 1; XI, 268, 1; XII, 761, 2. Quomodo ejus corporis partes septuaginta duo rursus ad suas quæque compages unitæ, XII, 761, 2.

STANISLAUS KOSTKA (S.). S. Stanislaus Kostka quam ardenti in Deum esset amore, XXI, 282, 2. Ex angelorum manibus sacram Eucharistiam percepit, II, 138, 2; XXI, 189, 1. Ei quod datum elogium a proceribus Polonis, XXI, 277, 1.

STANISLAUS HOSIUS. Stanislai Hosii cardinalis in Scriptura legenda assiduitas, XI, 53, 1. Etiam per viam in curru lectitabat, XVII, 204, 2. Ejus de hæreticorum digladiationibus sententia, 396, 2. Quomodo putavit viros perfectos posse jejunia ecclesiastica omittere, XIX, 327, 1. Stanislai Hosii cardinalis mors et elogium, XVI, 278, 2.

STANNUM. 1° Stannum plerumque argento in fodinis admixtum est, VI, 320, 1, 2. Stannum et plumbum sæpe pro ejusdem naturæ et conditionis metallo capitur, est tamen inter utrumque discrimen, XIV, 406, 2. Stanni tres proprietates, 406, 2; 407, 1. Stanno cur vasa lutea liniantur, X, 294, 1.

2° Stanno scribæ Judæorum designantur, XI, 118, 1.

STARE. *Stare* verbum militare est et militum proprium, IX, 489, 2. *Stare* Hebræis est esse præsentem, aut adesse, XV, 589, 2; 648, 2; XVI, 122, 2. *Stare* capitur subinde pro *absolvi*, XVIII, 229, 1. *Stare coram rege*, est regi esse familiarem, VI, 172, 2. *Stare coram Domino* est agere sacerdotem, XIX, 456, 1. *Stare in testamento* quid sit, IX, 350, 2.

Cur Jesus stet cæcum illuminaturus, XV, 455, 1.

2° Stans Christus in cœlo cur a Stephano visus, XVII, 181, 1, 2, Stare potius in cœlo videtur Christus quam sedere, XIX, 100. 2. Stare et sedere æque proprium animæ beatæ, XV, 433, 1. Statio, non sessio decet beatos in cœlo, XXI, 170, 2 et seq.

STATER. Stater cujus sit pretii, græce est siclus Hebræus, XII, 533, 2; XIII, 627, 1; XV, 396, 2; XXI, 144, 1. Ejus pondus et valor, XIII, 627, 1. Erat et siclus æreus et aureus ejusdem ponderis, sed pro materia diversi pretii, *ibid.* Stater constabat quatuor regalibus Hispanicis, par erat floreno Brabantico, XII, 843, 2.

STATERA. 1° Statera justa vendenti et ementi servanda, X, 365, 1.

2° Statera pro Dei justitia, *Job*, 155, 1; 610, 1. Est Christus et crux ejus, 155, 2; 611, 1. Statera est symbolum hieroglyphicum æquitatis, XII, 73, 1.

STATIONARII. Stationarii milites qui vocentur, V, 569, 2.

STATIO. 1° Stationes castrenses militares quæ, IX, 379, 2 et seq. Stationes Ecclesiæ unde nomen sumpserint, V, 570, 2

2° Statio symbolum constantiæ, XXI, 144, 1.

STATUA. 1° Statua aurea quo anno a Nabuchodonosore erecta, XIII, 38, 1. Erat hæc statua sui ipsius, non Beli, *ibid.* Eam erexit suggestu Chaldæorum, Danieli invidentium, *ibid.* Num fuerit au-

rea, *ibid.*, 2. Fuit cava, *ibid.* Statuæ multæ Romæ ad terram, nascente Christo, concidere, XIV, 333, 2. Statuæ Simonis Magi Romæ quid Nero inscripserit, XVII, 203, 1. Cur statuam Caius Caligula imperator in templo Hierosolymitano poni voluerit, 3, 1. Statua cur ab Ephesiis donatus sit Apollonius Thyanæus, 356, 1. Statuæ imperatorum ad se confugientibus jus asyli dabant, VI, 168, 1.

2° Statua Nabuchodonosori ostensa fuit statura sublimis, eaque quadriformis quatuor monarchias repræsentabat, XIII, 20, 2. Cur una apparuerit, non quatuor, 21, 1. Ejus pedes erant semiferrei, et semiterrei, 21, 2.

STATUARIUS. Statuarii nomen ad figulum et ad conflatorem referri potest, XIV, 493, 1, 2

STATUERE. Statuere, pro *stabilire*, XII, 432, 1, 2. Statuere aliquem penes se est eum honorare, IX, 378, 2.

STATURA. Statura S. Pauli, XVIII, 484, 2. Staturam suam nemo adaugere potest, sed solus Deus, XV, 200, 2. Statura et mensura in qua resurrecturi simus, 633, 1.

STATUS. 1° *Status varii generis humani.* Status quatuor humani generis ante legem, sub lege, sub gratia, in pace, XVIII, 104, 2. Status tres generis humani per tres filias Jobi figurati, XIII, 237, 1, 2.

2° *Status pro conditione cujusque hominis accepti sunt varii et justo judicio a Deo ordinantur*, V, 496, 1 : *Pondus et statera judicia Domini sunt, et opera ejus omnes lapides sacculi.* Status tres fidelium, conjugatorum, continentium virginum mystice designat cochlea et tres cellarum ordines in templo, XII, 808, 2. Cur status perfectionis sit arx Ecclesiæ, et civitas Christi, V, 256, 1 : *Misit* (sapientia) *ancillas suas, ut vocarent ad arcem, et ad mœnia civitatis.* Est cœlum quoddam terrestre, *ibid.* Cur dicatur specula vel Sion, *ibid.* Status Religionis est opus Dei, XIII, 553, 2 et seq. : *Et suscitavi de filiis vestris in prophetas, et de juvenibus vestris nazaræos : numquid non ita est, filii Israel? dicit Dominus.* Status religiosus est vena aurea, *Job*, 545, 2 : *Habet argentum venarum suarum principia : et auro locus est, in quo conflatur* (Vide RELIGIOSUS STATUS).

Status suus cuique a Deo datur, VI, 413, 2 : *Multi requirunt faciem principis, et judicium a Domino egreditur singulorum.* Status Deus juxta vires naturæ contemperat, XV, 530, 1 : *Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii vero unum : unicuique secundum propriam virtutem.* Status cujusque velut via et stadium est, XVII, 71, 2 et seq. : *Et statuerunt duos, Joseph qui vocabatur Barsabas..... et Matthiam. Et orantes dixerunt : Tu, Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus, et apostolatus, de quo prævaricatus est Judas, ut abiret in locum suum;* XVIII, 333, 2 et seq. : *Nescitis quod ii qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium? Sic currite ut comprehendatis. Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet.* Quilibet status suam habet crucem et martyrium, VI, 178, 2. Cuilibet statui Deus propriam dat gratiam, XVIII, 303, 1 *Unusquisque proprium donum habet ex Deo : alius quidem sic, alius vero sic.* Status naturæ commodus peculiare Dei donum est, X, 3, 1 : *Pars bona, mulier bona, in parte timentium Deum dabitur viro pro factis bonis.*

3° *Status cuilibet proprius quanam ratione eligendus et assumendus.* Status matura deliberatione assumendus; hoc faciunt sapientes, negligunt stulti, V, 411, 1 : *Sapientia callidi est intelligere viam suam : et imprudentia stultorum errans.* De statu vitæ deliberanti, secessus et solitudo quærenda sunt, XIII, 314, 2 : *Ducam eam in solitudinem, et loquar ad cor ejus.* Antequam status vitæ capessatur, affectum quisque suum explorare debet, X, 265, 1 : *Fili, in vita tua tenta animam tuam : et si fuerit nequam, non des illi potestatem.* Status naturæ congruus assumendus, VI 217, 1 : *Sapientia ædificabitur domus, et prudentia roborabitur.* Status periculosus, vel vires exsuperans non est suscipiendus, X, 161, 2 : *In via ruinæ non eas, et non offendas in lapides : nec credas te viæ laboriosæ, ne ponas animæ tuæ scandalum.*

4° *Quomodo in statu suo quisque se gerere debeat.* Statu suo quisque sit contentus, VI, 180, 2, 1. *Ne erigas oculos tuos ad opes quas non potes habere, quia facient sibi pennas quasi aquilæ, et volabunt in cœlum:* XVIII, 301, 1; 310, 1 : *Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat.* Status semel assumptus non est temere mutandus, VI, 337, 2 : *Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum;* IX, 350, 2 : *Sta in testamento tuo, et in illo colloquere, et in opere mandatorum veterasce.* In statu semel assumpto fortiter persistendum, 490, 2 : *Cognosce justitias et judicia Dei, et sta in sorte propositionis et orationis altissimi Dei.* Stabilis status ad quietem mentis facit, VI, 337, 2 (*Vide* VOCATIO).

5° *Status animæ quoad gratiam et virtutes.* Statuum duodecim vitia totidem, VI, 438, 2. Status gratiæ signum est quod quis peccatum in se et aliis detestetur, XVIII, 135, 2 (*Vide* GRATIA, PECCATUM).

STATUTUM. Statuta rerum publicarum, Ecclesiarum, Religionum, Ordinum, Monasteriorum, quæ fundatores constituerunt, non sunt transgredienda, VI, 171, 2 et seq.

STELLA. 1° *Stellarum natura, magnitudo, motus, ordo, varietas, numerus*, X, 385, 1; 397, 2, Stella dicitur a *stando*, X, 397, 2. Stellæ ex qua materia sint creatæ, I, 59, 1. Non sunt animatæ;

et vult Origenes, I, 58, 1 ; XI, 361, 2. Distinguuntur a suis orbibus et planetis, I, 58, 2. An sint naturæ igneæ, X, 393, 1. Aliorum de iis opiniones, 392, 2. Stellæ non sunt elementares nec alimento indigent, ut putabat Origenes, XXI, 155, 2. An alantur vaporibus, XX, 484, 1. Non deficiunt, nec inflammantur, X. 399, 1 De stellarum motibus et magnitudine, I, 60, 2 et seq. ; *Job*, 286, 1, 2. Earum magnitudo diversa, X. 397. 1. Stella quævis continet terram decies et octies, XII, 443, 1 Stella quævis una hora conficit quadraginta duo milliones milliarium, si sit sub æquinoctiali, 443. 2. Quomodo stellæ sint innumerabiles, I, 202, 1.

2° *Ad quem finem stellæ creatæ, et quarum rerum sint signa.* Stellæ sunt ocelli cœli, XII, 491 2. Sunt velut faces et gemmæ cœli, X, 385, 1 ; 397, 2. Eos æmulantur gemmæ, XXI, 382, 1. Stellæ sunt veluti castrorum cœlestium acies ordinata, *Psalm.* I, 195, 1. Sunt acies, exercitus, milities Dei, et militia cœli, IX, 470, 2 et seq. ; X, 397, 1, 2 ; XI, 361, 2 ; XVIII, 86, 2. Stellas vocat Deus ex nomine tripliciter, XI, 502, 2. Dei jussui et imperio exactissime obediunt, X, 398, 2. Reguntur et moventur ab angelis, *ibid.*, 1, 2. Earum intuitu ad Deum laudandum invitari debemus, *ibid.* Stellæ Deum laudant, *Job*, 710, 1. Laudem Deo quomodo canant, IX, 473, 1. Stellæ præcedere Deum quomodo dicantur, XIV, 408, 1, 2.

An stellæ cuique sua fata distribuant, XV, 74, 1. Ex earum concursu judicant astrologi, sed falso, de moribus nascituri, 74, 2. In stellis non demonstrantur omnes futuræ in terra rerum mutationes et eventus, X, 377, 2 ; 378, 1. Sunt eæ tamen quorumdam eventuum signa, 378, 1. Regna et res humanæ a stellis non reguntur, XIV, 408, 1, 2.

3° *Stellæ a Gentibus pro diis habitæ, cur,* VIII, 545, 1; XIX, 511, 2. Hinc eas animatas putarunt primi philosophi, XII, 74, 1. Stellas adorabant Gentiles quatuor de causis, II, 456, 2 et seq. ; XII, 88, 1, 2, XIV, 275, 1. Stella Lucifer habita a Syris ut regina cœli, et ut deus culta, XIII, 590, 2 et seq.

4° *Stellas quibus rebus Deus inservire fecit.* Primo. Stellæ pugnarunt contra Sisaram per ventos, et fulgetra, etc., III, 143, 1.

Secundo. Stella Magis fuit dux ad Christum, XIII. 621, 2. Stella Magis apparens, quam lucida foret, XIV, 332, 2; XVII, 420, 1. Stella Magos ducens, radios clariores versus Judæam extendit, XV, 73, 2 et seq. Ea non fuit fatum Christi, 74, 1. Nec ejus ortum, facta et miracula singula ostendere potuit, *ibid.*, et seq. Non fuit insignita imagine pueri crucem gestantis, 75, 1. An fuerit Spiritus sanctus, *ibid.*, 2. An angelus, an cometa, *ibid.* Fuit nova stella cæteras superans productione, materia, loco, motu, tempore, duratione, magnitudine, varietate, fulgore, *ibid.* et seqq. Quædam de ea stella figmenta. 75, 1 ; 76, 2. An supra Judæam primo Magis apparuerit, 77, 1. An in Oriente hæserit, *ibid.* Magos comitata est, *ibid.* Etiam alii præter Magos eam viderunt, *ibid.*, 2. Aliæ ejus proprietates, 78, 1. Magos euntes in Bethleem antecessit, 79, 2. Stella Magis in Bethleem apparuit, ibique stetit, XIV, 114, 2.

Tertio. Stella S. Thomæ Aquinatis obitum ostendit, dum eo expirante, illa in cœlos ascendit, XIII, 173, 1.

Quarto. Stellæ peccatores in die judicii coarguent et exprobrabunt, XIV, 283, 1, 2. Stellas quomodo prophetæ de cœlo cadere dicantur, XI, 74, 2. Quomodo sint casuræ in die judicii, XI, 447, 2 et seq. ; XV, 513, 2 ; XXI, 155, 2. Stellæ in fine mundi ardebunt et liquabuntur, XX, 485, 2 Sed erunt deinde speciosiores, 486, 1.

5° *Stellæ quarum rerum sint symbola.* Stella est hieroglyphicum Dei, X, 397, 2. Stella symbolum est regis et regni, XV, 73, 2. Stellæ sanctos repræsentant ob decem analogias, I, 62, 1. Stellæ cur apostoli comparentur, XVII, 78, 2. Stellæ doctores et pastores esse Ecclesiæ oculos significant, XIII, 173, 2. Stellis comparantur electi et reprobi, illi fixis, hi cadentibus, XIV, 8, 2. Stell cur vocentur Judæi, 106, 1.

Stella matutina, de qua Joannes in *Apocalypsi* quæ sit, quid per eam dandam vincentibus Joannes intelligat, XXI, 61, 1, 2. Stellæ septem in manu Christi quid significent, 33, 1.

Stella Veneris symbolum utriusque fortunæ, *Job*, 274, 1.

STELLIO. 1° Stellio quale sit animal, II, 71, 1. Describitur, VI, 459, 2 ; 462, 1 ; 463, 1. Ejus astutia et invidia, 463, 1, 2. Stellio membranam exutam devorat ex invidia, IX, 413, 1.

2° Quid nos doceat, VI, 463, 2. Christum repræsentat, 465, 2. Fraudem etiam significat, II, 71, 1.

STELLIONATUS. Stellionatus crimen quid sit, VI, 463, 1.

STEMMA. Stemmata quatuor Dei quæ sint, XII, 504, 2. Quæ stemmata Christi, 566, 1. Stemma nobile Christi per varios reges et patriarchas, XVI, 99, 2. Quæ stemmata Ecclesiæ, XII, 507, 2. Quæ stemmata Ecclesiæ triumphantis, 508, 2.

STEPHANA (S.). S. Stephana vidit sibi et conjugi Victori duas in cœlo coronas parari, XI 725, 2.

STEPHANAS. Stephanas erat nobilis Corinthius XVIII, 252, 2.

STEPHANUS (S.) protomartyr. S. Stephanus diaconus et protomartyr an fuerit e septuaginta duobus discipulis, XVII. 164, 1. Nomen Græcum et patriam habuit, at Hebræus fuit origine, *ibid.* Ejus dignitas et dotes, *ibid.* et seqq. Quando inservierit S. Jacobo Minori sacrificanti, XX, 9, 1. Ejus fides commendatur, XVII, 164, 2. Fuit plenus Spiritu sancto, 164, 2; 166, 1; 167, 1; 179, 2. Quod crimen ei objicerent falsi testes, 167, 1, 2. Facies ejus erat angelica ob fulgorem, cur, 168, 1.

De Mose et Abraham honorifice loquitur, 172, 1. An in historica sua narratione lapsus sit memoria, 174. 1. Libere Judæos coarguit, XII, 735, 2. Cur fuerit tam acer et in Judæos subito tonet, XVII, 178, 1. Legem veterem quanti faceret, 179, 2. Quam Dei gloriam viderit, 180, 1 et seqq. Non vidit eam oculis corporeis, 180, 2. Quomodo viderit cœlos apertos, et quare, 181, 2 et seq. Solus vidit Jesum stantem, et in cœlo empyreo, cur, 182, 2. Cur id Judæis dixerit, *ibid.* Extra civitatem cur a Judæis raptus, 183, 1. Ubi sit lapidatus, 183, 2. Ejus capitis vestigia et signa adhuc hodie in lapide, in quo expiravit, apparent, *ibid.* Stephanus pro modico suo labore cœlestem coronam accepit, X, 568, 1. Beatæ Virgini martyrii coronam debet, XVII, 182, 2. Ejus ætas, *ibid.* Quando sit lapidatus, 184, 1. Ejus encomia, *ibid.* Cur mortuus sit genuflectens, 186, 1. Cur moriens clamarit, *ibid.* Quomodo oret pro lapidantibus, *ibid.* Charitate Judæos oppugnavit, 186, 2. Precum ejus vis, 187, 1. S. Paulus ejus precibus suam conversionem debet, XIX, 196, 2. S. Stephanus martyrio S. Pauli interfuit, XVIII, 12, 1. S. Pauli morientis animam excepit, XVII, 187, 1. Est patronus orantium pro hostibus et obstinatis, *ibid.* Est primicerius fidelium testium Dei, XIII, 441, 1. Ejus sepultura, XVII, 191, 1. Ejus reliquiæ quando et quomodo inventæ, 192, 2 et seqq. Quomodo in Europam et Africam delatæ, 193, 1. Reliquiarum ejus miracula, 187. 2; 192, 2; 193, 2. Apparet virgini Pulcheriæ, 193, 1. Ei S. Laurentius Romæ in sepulchro locum cessit, *ibid.*, 2. Christianos juvit Hierosolymam oppugnantes, *ibid.* S. Stephanus apparens Geizæ, vult ejus filium suo nomine nominari, qui fit Hungarorum apostolus et primus rex, III, 462, 2. Ad S. Stephanum pejerantes puniti, 598, 1.

STEPHANUS (S.) I Pontifex et martyr. S. Stephanus I Pontifex et martyr, quod christianos ad bonorum jacturam faciendam animaret, gladio cæsus est, XV, 273, 1.

STEPHANUS (S.) Hungariæ rex. S. Stephanus primus Hungariæ rex cœlitus nasciturus præmonetur, XII, 13, 2. Antequam nasceretur, ei promissa fuit corona regni, et gloriæ cœlestis, XI, 722, 1, 2, A S. Stephano protomartyre regnum obtinuit, XVII, 187, 2. Beatæ Virgini mire fuit addictus, V, 213, 2. Iturus ad prælium, beatam Virginem invocare solebat, II, 363, 1. Per angelos ab hostibus est liberatus, XVII, 269, 2. Decimas templo S. Martini dedit, II, 291, 1. Martyr fuit, XIV, 499, 1. Ejus manus post mortem mansit incorrupta, VI, 507, 2.

STEPHANUS Papa III. Stephanus Papa ob persecutiones Longobardorum in Franciam ad Pippinum profectus est.

STEPHANUS Poloniæ rex. Stephani Battorei, Poloniæ regis, elogium, X, 487, 1.

STEPHANUS abbas. Stephanus abbas quid in morte viderit, et ejus agonia, XII, 121, 1, 2; XIV 129. 1 ; XVI, 215, 2.

STEPHANUS alter. abbas. Stephani abbatis patientia, pro contumeliis illatis gratias egit, IX, 92, 1 ; XI 632, 2 ; XVI, 258, 2.

STERCORATIO. Stercoratio agri quomodo peragenda, XV, 324, 2.

STERCUS. Stercus humanum erat Judæis lege abominabile, XII, 534, 2. In stercore humano adusto coxit panes suos Ezechiel, *ibid.*, 4.

Stercus hirundinis an habeat vim excæcandi, IV, 273, 2. Stercus frigidum valet ad caliginem oculorum dispellendum, secus calidum, 274, 1.

2° Stercorum nomine vocantur idola a S. Scriptura, XIII, 358, 1.

STERILIS, STERILITAS. 1° *Sterilitas, seu infœcunditas uteri.* Sterilitas apud Gentes et Judæos erat probrosa, XI, 146, 1 ; 641, 2; XVI, 14, 1. Sterilitate puniuntur scorta sectantes, XIII, 340, 2. Sterilitas sæpe oritur ex nimio concubitu, X, 369, 1. Steriles sunt plerumque insatiabiles, VI, 441, 2.

Sterilitas multarum matrum in Veteri Testamento a Deo amota fuit per partum filii, VI, 481, 1. Sterilium quæ ex voto conceperunt exempla, III, 261, 2; 262, 1. Ex sterilibus multi viri magni sun nati, III, 192, 2; VIII, 348, 2. Sterilis incoinquinata, quæ, VIII, 343, 1.

2° *Sterilitas terræ.* Sterilitas et fames naturale et ordinarium Dei flagellum est, XIII, 481, 1.

3° *Sterilitas spiritualis.* Sterilitas animæ duobus modis accipitur, *Psalm.* I, 215, 2 Sterilitas quædam incredibilis post hanc vitam, 234, 1.

STERNUTATIO. Sternutatio unde procedat, 375, 1.

STERQUILINIUM. Sterquilinii porta urbis Jerusalem cur sic nominata, IV, 234, 2; 236, 1.

STIBIUM. Stibium est fossile subnigrum instar marmoris, XI, 643, 2.

STIGMA. 1° Quid sit stigma, XVIII, 581, 1. Stigmata inusta in honorem idolorum inventa in cadavere Joakim, IV, 197, 1.

2° Stigmata crucifixionis in Christi corpore post resurrectionem manserunt, XIV, 510, 1. Stigmata vulnerum in corpore Christi et beatorum mansura in æternum, XI, 655, 2. Quæ stigmata Christi vocet Paulus, XVIII, 581, 1. Stigmata Christi qui portent moraliter, 581, 1, 2 et seq.

STILICO. Stilico ambitionem capite luit, dum filium suum Eucherium ad imperium evehere satagit, XXI, 200, 2.

STILLARE. Stillare metaphorice significat sensim effundere, sive res, sive verba; eaque vel mala, vel bona, XIII, 617, 2. Stillare pro *loqui* in Scriptura, *Job*, 369, 1 · 581, 1.

STILPO. Stilponis philosophi in adversis constantia, XII, 165, 1.

STIMULUS. 1° *Stimulus ad virtutem.* Stimulus acer ad virtutis studium capessendum, XV, 378, 1;

XXI, 75, 2. Stimuli ad sollicitam cum Deo ambulationem sunt varii, XIV, 83, 2. Stimulus ad omnem virtutem exercendam addit, exempla prædecessorum intueri, 134, 1. 2 et seq. Stimulus ingens ad eleemosynam quis, VII, 373, 1.

2° *Stimulus carnis.* Stimulus carnis quare Paulo datus, XVIII, 503, 1. Quis fuerit, *ibid.* Cur eum vocet angelum Satanæ, 503, 2. Fuit tentatio carnis, *ibid.* Non ortus est ei e familiaritate Theclæ, 504, 1. Non fuit illo indignus, *ibid.* et 2.

STIPENDIUM. Stipendium unde dictum, IV, 426, 2. Pro stipendio olim dabantur pediti duo oboli, equiti drachma, ordinum ductori quatuor oboli, *ibid.*

STIRPS. Stirps Antiochi Epiphanis funditus excisa, IV, 481, 1 (*Vide* ANTIOCHUS). Stirps Rechab quomodo non defectura credatur, XII, 252, 2 (*Vide* RECHAB). Stirpem Davidis suo ortu Christus restituit, XIV, 388, 2 et seq. (*Vide* DAVID).

STOICI. Stoici unde dicti, XVII, 319, 2 et seq. Eorum dogmata et paradoxa, V, 19, 2 et seq.; 389, 2; XII, 252, 1; XVII, 319, 2 et seqq. Stoica philosophia christianis moribus simillima est, IX, 5, 1. Posuere beatitudinem in virtute morali, XVIII, 133, 1; 558, 2. Virum bonum existimabant esse divitem, XIX, 515, 2. Stoicorum stulta indolentia, *Job*, 96, 1. Per patientiam ad apathiam et animi tranquillitatem tetenderunt, XII, 165, 1. Stoicorum errores, IX, 10, 1, 2. Docebant sidera esse ignea, et pasci vaporibus, X, 392, 2. Somnia aliquid portendere docebant, X, 194, 2. Omni affectu carebant, 278, 1, 2. Sapientiam esse passionum expertem volebant, 327, 2. Misericordiam non esse virtutem docebant, XX, 579, 2.

STOLA. 1° Stola pro qualibet veste et ornatu sumitur, X, 457, 1; 458, 2. Stola erat vestis promissa et decora, IX, 215, 2. Stola erat vestis polita et talaris : ea Scribæ ad pompam utebantur, XV, 708, 1. Stola vestis muliebris et exultationis, XII, 450, 2. Stola est vestis honoris, gloriæ, immortalitatis, et triumphi, XXI, 151, 2; 171, 1. Item sacerdotalis, *ibid.* Erat priscis vestis mulieris honestæ et gloriæ, 151, 2.

2° Stola byssina Josepho a Pharaone data quid mystice designet, IX, 214, 1. Stola prima data prodigo reduci, quæ sit, XVI, 211, 1. Stola gloriæ symbolum est nobilitatis, libertatis, excellentiæ et principatus, IX, 440, 1. Stolis albis denotatur animæ gloria, XXI, 151, 1; 171, 1.

STOMACHUS. 1° Stomachi cruditas unde nascatur, IX, 363, 1. Stomachi ardens appetentia, 605, 1, 2. Stomacho laborant addicti meditationibus et studio, cur, XIX, 249, 2. Stomachi bona digestio ad sanitatem confert, VI, 34, 2.

2° Stomacho comparantur sacerdotes, cur, XIV, 557, 1. Stomachorum tria sunt genera, et illa peccatores convertentibus assimilantur, XVII, 235, 2. Stomachum implere ardore, quid, *Job*, 335, 2.

STORAX. Storax quid sit; est succus arboris dictæ styrax, IX, 646, 1.

STRABUS. Strabus, Rabani discipulus, monachus Fuldensis Glossæ ordinariæ est auctor, IX, 23, 1. 2; XV, 234, 1; XVI, 292, 1.

STRAGES. Strages Pharaonis in mari, et Chaldæorum in Babylone typus fuere peccati prostrati a Christo, XIV, 262, 1. Strages Judæorum impiorum vocatur sacrificium solemne, 275, 1.

STRAGULUM. Stragulum dicitur quidquid insternitur, VI, 511, 1. Ea erant olim pretiosa, *ibid.* Stragula vocari possunt plagæ et plagulæ, id est anguli, quia angulata sunt, XIII, 563, 2.

STRATAGEMA. Stratagema natura sua indifferens et ex fine ad quem refertur, malitiam accipit aut bonitatem, IV, 338, 2. Stratagemata in bello multum valent, VI, 67, 2; 68, 1. Plus possunt quam robur militum, 118, 2; 220, 2. In re bellica requiruntur, V, 24, 1. Stratagemata militaria Hannibalis et aliorum, III, 160, 2.

STRATEGI. Strategi in Græcia jus imperandi alternis diebus habebant, IV, 451, 2.

STRATODES. Stratodes adulator Athenis quid promulgarit, IV, 515, 1.

STRATOR. Stratores qui sint, XII, 301, 2.

STRENUUS. Strenuus similis est leoni, VI, 155, 2. Est magnanimus, et apud reges gratiosus, 172, 2.

STREPITUS. Strepitus pœna est silentium, XIII, 624, 2. Strepitus solebant Judæi precibus miscere, et etiamnum Christiani in triduo passionis Christi, IV, 388, 2.

STRIÆ. Striæ sunt canaliculi aut sulci, qui per lignum aut æs ad elegantiam ducuntur, III, 589, 2.

STRIDOR. Stridor, mussitatio, spumatio pythonum, XI, 222, 2. Stridor dentium an sit in inferno, XV, 226, 2.

STROPHA. Strophæ quid sint : sunt species parabolarum, V, 16, 2. Strophæ cur vocentur parabolæ et obscura dicta, X, 300, 2. In illis discipulos suos exercebant Hebræi, V, 21, 1.

STRUCTURA. Structuræ omnes ad libellam et perpendiculum dirigendæ sunt, V, 125, 2.

STRUTHIO. 1° Struthio quale animal sit, *Job*, 739, 1, 2; 741, 1. Struthiones ova spectando fovent, XXI, 338, 1. Deserunt ova, *Job*, 600, 2, 739, 2. Struthionum quis gemitus dicatur, XIV 70, 2. Feminæ magis clamosæ sunt quam mares cum pullos perdunt : sunt pullorum valde amantes : quomodo capiantur, *ibid.* Cur crudeles in pullos dicantur, *ibid.* Struthionis erga pullos inhumanitas, XII, 409, 2 Reperiuntur struthiones tantum in calidis terris, cur struthio cameli dicantur, XIV, 70, 2.

2° Struthiones sunt hypocritæ, XI, 452, 2; 536, 1. Struthio est symbolum hypocrisis, IX, 85, 2; *Job*, 740, 2. Est etiam symbolum stoliditatis, XII, 400; *Job*, 740, 2.

STRYGES. Stryges cœtus suos in desertis agere solent, XI, 452, 2.

STUDERE, STUDIOSUS, STUDIUM. I. STUDIUM PRO LABORE DISCENDI. — 1° *Studii necessitas et fructus.* Studium doctori est necessarium, X, 166, 2; 167, 1 : *Qui interrogationem manifestat, parabit verbum, et sic deprecatus exaudietur, et conservabit disciplinam, et tunc respondebit.* Studendum est semper et discendum, XIX, 314, 2 : *Penulam quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer tecum, et libros, maxime autem membranas.* Studere assidue summus est labor, X, 288, 1 : *Sapientia scribæ in tempore vacuitatis, et qui minoratur actu sapientiam percipiet.* Studium omnia rimatur et penetrat, V, 59, 1 : *Si quæsieris eam* (sapientiam) *quasi pecuniam, et sicut thesauros effoderis illam; tunc intelliges timorem Domini, et scientiam Dei invenies.* Studii monasterium Constantinopoli unde dictum, I, 11, 1.

2° *Quæ studenda sunt, et quomodo.* Studiosi quadruplices sunt, IX, 569, 2 : *Cor fatui quasi vas confractum, et omnem sapientiam non tenebit.* Studia vana et inania quæ sint, XI, 308, 1 : *Quia oblita es Dei salvatoris tui, et fortis adjutoris tui non es recordata : propterea plantabis plantationem fidelem, et germen alienum seminabis. In die plantationis tuæ labrusca, et mane semen tuum florebit : ablata est messis in die hæreditatis, et dolebit graviter.* Studium vagum dissuadetur, 53, 1 : *Vita nequam hospitandi de domo in domum; et ubi hospitabitur, non fiducialiter aget, nec aperiet os.* Studendum citra satietatem, X, 266, 1 : *Noli avidus esse in omni epulatione, et non te effundas super omnem escam.* Studium nimium rerum divinarum vertitur in bilem, fastum, errores, fastidium, indignationem, invidiam, VI, 291, 1, 2 : *Sicut qui mel multum comedit, non est ei bonum, sic qui scrutator est majestatis, opprimetur a gloria.* Studia intemperata non sunt perpetua, XIII, 395, 1 : *Ventum seminabunt, et turbinem metent : culmus stans non est in eo, germen non faciet farinam, quod et si fecerit, alieni comedent eam.* Studia faciunt servos superbos, X, 185, 1.

3° *Studii nimii mali effectus.* Primo. *Pro anima.* Studium nimium quid producat, 77, 1, 2; 78, 1, 2 : *Dedique cor meum ut scirem prudentiam, atque doctrinam, erroresque et stultitiam : et agnovi quod in his quoque esset labor et afflictio spiritus.*

Secundo. *Pro corpore.* Studiosi minus sani; cur, VIII, 426, 2 : *Super salutem et speciem dilexi illam* (sapientiam), *et proposui pro luce habere illam : quoniam inextinguibile est lumen illius.* Studia nimia ac parcimonia victus pallorem et maciem homini conciliant, XVII, 348, 1 (*Vide* DOCTRINA, SCIENTIA, SAPIENTIA, SCRIPTURA SACRA).

II. STUDIUM PRO ZELO ET VEHEMENTI PROPENSIONE. — Studium indefessum proficiendi, protectus est, XIX, 49, 2 : *Fratres, ego me non arbitror comprehendisse. Unum autem, quæ quidem retro sunt obliviscens, ad ea vero quæ sunt priora, extendens meipsum : ad destinatum persequor, ad bravium supernæ vocationis Dei in Christo Jesu.* Studium proficiendi quantum S. Paulus habuerit, XVII, 30, 2. Studium præcipuum justi, *Psalm.* I, 29, 1 (*Vide* PROFECTUS).

Studia diversorum Ordinum et scholarum non carpuntur ab Apostolo, sed novantium, XVIII, 252, 1.

STULTITIA, STULTUS. 1° *Vocis* stulti *et* stultitiæ *variæ acceptiones, et quo potissimum sensu in Scriptura sumantur.* Tres vocis stulti acceptiones, *Job*, 67, 2 : *Qui* (*Job*) *ait ad illam* (uxorem suam) : *Quasi una de stultis mulieribus locuta es.* Stulti ethice quinam sint, VII, 73, 1 : *Perversi difficile corriguntur, et stultorum infinitus est numerus.* Stulti practice sunt peccatores et pravi, 441, 1, 2 : *Homines stulti non apprehendent eam* (sapientiam), *et homines sensati obviabunt illi; homines stulti non videbunt eam, longe enim abest a superbia et dolo.* Stultus in libro *Proverbiorum* est impius suas concupiscentias sequens, VI, 10, 2. Stultus in *Ecclesiastico* vocatur pravus et perversus, 40, 1. Stultitia est facinus insigniter inhonestum et dedecens, XII, 214, 1; XIV, 496, 2. Stultus pro superbo capitur, *Job*, 125, 1 : *Ego vidi stultum firma radice, et maledixi pulchritudini ejus statim.* Stultus pastor quis dicatur, XIV, 496, 2 : *Et dixit Dominus ad me : Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti.*

2° *Variæ stultitiæ species.* Stultitia hominum quanta sit, VII, 73, 1. Similis est cæcitati, 114, 1 : *Sapientis oculi in capite ejus : stultus in tenebris ambulat.* Stultitia summa est peccare, 74, 1. Stulti sunt, qui Deo relicto, congregant opes terrenas, et non cœlestes, *Job*, 88, 2; 622, 2. Stulti sunt qui ad congregandas hæredi divitias insudant, VII, 119, 1, 2 : *Rursus detestatus sum omnem industriam meam, qua sub sole studiosissime laboravi, habiturus hæredem post me. Quem ignoro, sapiens an stultus futurus sit; et dominabitur in laboribus meis, quibus desudavi et sollicitus fui. Et est quidquam tam vanum?* Stulti vocantur qui in divitiis suis confidunt, *Psalm.* I, 322, 2 : *Et relinquent alienis divitias suas, et sepulcra eorum domus illorum in æternum.* Stulti sunt qui tantum terrena sapiunt, *Job*, 452, 1, 2 : *Verumtamen quia non sunt in manu eorum bona sua, consilium impiorum longe sit a me.* Stultitia in multiloquio reperitur, VII, 197, 1, 2 : *Multas curas sequuntur somnia, et in multis sermonibus invenietur stultitia.* Stulti sunt qui ob calamitatem aliquem despiciunt, *Job*, 407, 1 : *Stulti quoque despiciebant me, et cum ab eis recessissem, detrahebant mihi.* Stultitia regis in quo sita sit, VII, 184, 1 : *Melior est puer, pauper et sapiens rege sene et stulto, qui nescit prævidere in posterum.* Quæ stultitia colligata sit in corde pueri, VI, 158, 1 : *Stultitia colligata est*

in corde pueri, et virga disciplinæ fugabit eam. Stultitia Israelis quam sugillant Prophetæ qua in re sita fuerit, XIII, 310, 1 : *Et nunc revelabo stultitiam ejus in oculis amatorum ejus : et vir non eruet eam de manu mea.*

3° *Stultorum indoles.* Primo. *Sunt superbi et impudentes.* Sunt superbi putantque se solos sapere, V, 360, 2 : *Via stulti recta in oculis ejus : qui autem sapiens est, audit consilia.* Stultitia corona stultorum est, 429, 1, 2 : *Corona sapientium, divitiæ eorum : fatuitas stultorum imprudentia.* Illis hæc gaudium est, 466, 1 : *Stultitia gaudium stulto : et vir prudens dirigit gressus suos.* Stultis est excelsa sapientia, quod multi sint superbi, et nolint se demittere ad audiendam sapientiam, VI, 221, 1, 2 : *Excelsa est stulto sapientia, in porta non aperiet os ejus.* Nihil ei placet, nisi quod ipse sentit : vult ut cum se stulto doctor stultescat, V, 559, 2 : *Non recipit stultus verba prudentiæ, nisi dixeris quæ versantur in corde ejus.* Vix potest ad sapientiam assurgere, *ibid.* Eum docens debet se ejus ineptis conceptibus, quoad licet, conformare, *ibid.* A nemine doceri vult, IX, 585, 2 : *Arenam, et salem, et massam ferri facilius est ferre, quam hominem imprudentem, et fatuum, et impium.* Est incapax disciplinæ, ejus caput est velut testa confracta, IX, 585, 1 : *Qui docet fatuum, quasi qui conglutinat testam.* Est velut dormiens, 581, 2 : *Qui narrat verbum non audienti, quasi qui excitat dormientem de gravi somno. Cum dormiente loquitur, qui enarrat stulto sapientiam : et in fine narrationis dicit : Quis est hic ?* Stultus curiosus est et impudens, IX, 572, 2; 573, 1 : *Pes fatui facilis in domum proximi : et homo peritus confundetur a persona potentis. Stultus a fenestra respiciet in domum : vir autem eruditus foris stabit. Stultitia hominis auscultare per ostium : et prudens gravabitur contumelia.* Pauca facit, multa jactat, in quo similis est cicadis, VI, 271, 1, 2 : *Nubes, et ventus, et pluviæ non sequentes, vir gloriosus, et promissa non complens.*

Secundo. *Stulti levitas et temeritas.* Stultus levis est et pavidus, IX, 587, 2; 588, 1, 2 : *Sicut pali in excelsis, et cæmenta sine impensa posita contra faciem venti non permanebunt : sic et cor timidum in cogitatione stulti contra impetum timoris non resistet.* Inconstans et varius est, hinc symbolum ejus est luna, X, 29, 1, 2; 30, 1 : *Homo sanctus in sapientia manet sicut sol : nam stultus ut luna mutatur.* Omni sermoni credit, 239, 2 : *Omnem escam manducabit venter, et est cibus cibo melior. Fauces contingunt cibum feræ, et cor sensatum verba mendacii.* Stultus somniis confidit, 191, 2 : *Vana spes, et mendacium viro insensato : et somnia extollunt imprudentes.* Laudibus evanescit et delectatur, VI, 352, 1. Facile in risum solvitur, IX, 571, 2 : *Fatuus in risu exaltat vocem suam : vir autem sapiens vix tacite ridebit.* Prosperis lætatur, et rebus secundis gaudet, V, 446, 1 : *Stultitia gaudium stulto : et vir prudens dirigit gressus suos;* VII, 244, 2 : *Cor sapientum ubi tristitia est, cor et sultorum ubi lætitia.* Stulti amant res nugaces, V, 46, 2 : *Usquequo, parvuli, diligitis infantiam, et stulti ea quæ sibi sunt noxia, cupient, et imprudentes odibunt scientiam ?* Prudentia carent, VI, 309, 2 : *Quomodo si spina nascatur in manu temulenti, sic parabola in ore stultorum.* Sine consilio et temere stultus sua aggreditur, ideo sæpe impingit, V, 391, 1 : *Astutus omnia agit cum consilio : qui autem fatuus est, aperit stultitiam.* Non reflectit ad opera sua, hinc sæpe in iis impingit, 410, 1 : *Sapientia callidi est intelligere viam suam : et imprudentia stultorum errans.* Non recipit verba sensata, sed vana, levia, stulta. 559, 2. Temere in pericula se inducit, VI, 137, 1 : *Callidus videt malum, et abscondit se : innocens pertransiit, et afflictus est damno*

Tertio. *Stultorum in loquendo inconsideratio.* Stulti verba qualia sunt, VII, 348, 1 : *Stultus verba multiplicat.* Stulti loquaces sunt, *Job*, 50, 1 et seq. : *In omnibus his non peccavit Job labiis suis, neque stultum quid contra Deum locutus est.* Plerumque loquuntur importune, IX, 548, 1 : *Homo sapiens tacebit usque ad tempus : lascivus autem et imprudens non servabunt tempus;* 551, 1 et seq. : *Sapiens in verbis seipsum amabilem facit : gratiæ autem fatuorum effundentur;* 570, 1 : *Narratio fatui quasi sarcina in via, non in labiis sensati invenietur gratia.* Stulti narratio gravat audientes, *ibid.* Sua temere effutit, 573, 2 : *Labia imprudentium stulta narrabunt; verba autem prudentium statera ponderabuntur;* 574, 1, 2 : *In ore fatuorum cor illorum : et in corde sapientium os illorum.* Temere omnia effutit, V, 288, 2 : *Sapientes abscondunt scientiam : os autem stulti confusioni proximum est.* Hinc semper irridetur, *ibid.* Stulti inconsiderate stultitiam effutiunt, 448, 2 : *Lingua sapientium ornat scientiam : os fatuorum ebullit stultitiam.* Stultus labiis vocatur is qui effutit quidquid in buccam venit, 282, 2 : *Sapiens corde præcepta suscipit : stultus cæditur labiis* Ejus cogitationes et verba instabilia et impertinentia suut, X, 167, 1 : *Præcordia fatui quasi rota carri : et quasi axis versatilis cogitatus illius.* Stultus quam primum scientiam suam profert, cur : itaque stultitiam prodit, V, 368, 1 : *Homo versutus celat scientiam, et cor insipientium provocat stultitiam.* Quidquid audit, credit et effutit, *ibid.*, 2. Quomodo stultus totum spiritum proferat, VI, 399, 2 : *Totum spiritum suum profert stultus : sapiens differt et reservat in posterum.* Omnem animi vim et impulsum statim exprimit, 400. 2. Stulti non habent prudentes sermones, 302, 1 : *Quomodo pulchras frustra habet claudus tibias : sic indecens est in ore stultorum parabola.* Statim secreta effutiunt, IX, 533, 2 : *Audisti verbum adversus*

proximum tuum ? commoriatur in te, fidens quoniam non te disrumpet. Sunt in loquendo effrenes, 566, 1 : *Notus a longe potens lingua audaci : et sensatus scit labi se ab ipso.* In omnes scommata jaciunt, VI, 309, 1 : *Quomodo si spina nascatur in manu temulenti, sic parabola in ore stultorum.*

Quarto. *Stulti ex malitia peccant et obstinatione*, V, 533, 2. Pudere nescierunt, 444, 2 : *Acceptus est regi minister intelligens : iracundiam ejus inutilis sustinebit.* Stulti fluctibus passionum jactantur, VI, 5, 1 : *Stultitia hominis supplantat gressus ejus; et contra Dominum fervet animo suo.* Amant suas cupiditates, V, 560, 2 : *Via stulti recta in oculis ejus; qui autem sapiens est, audit consilia.* Stultus quasi ludens peccatum perpetrat, et cum de eo arguitur, arguentem ridendo eludit, 412, 1 : *Stultus illudet peccatum, et inter justos morabitur gratia.* Aliena peccata per risum commemorat, *ibid.* Non vult Deum pro peccatis suis per hostiæ oblationem sibi reddere propitium, *ibid.*, 2. De suis stultis cogitationibus, sermonibus, operibus gaudet, 465, 2. Stultus cum a suis concupiscentiis abducitur aut corripitur, sævior et damnosior est ursa, 534, 2 : *Expedit magis ursæ occurrere raptis fœtibus, quam fatuo confidenti in stultitia sua.* Urso comparatur, 535, 1, 2. Est quasi animal brutum, 533, 1. Stulti sunt duri cerebri et pervicaces, 360, 2. Plerumque habent conscientiam turbidam, VI, 10, 2.

Quinto. *Stultus omnibus gravis est et intolerabilis*, IX, 585, 1, 2 : *Super plumbum quid gravabitur? et quod illi aliud nomen quam fatuus? Arenam, et salem, et massam ferri facilius est ferre, quam hominem imprudentem, et fatuum, et impium.* Si saturetur, fit intolerabilis, VI, 457, 1 : *Per tria movetur terra, et quartum non potest sustinere : per servum cum regnaverit, per stultum cum saturatus fuerit cibo.....* Quam ejus ira intolerabilis sit sapientibus, VI, 327, 2 et seq. : *Grave est saxum, et onerosa arena : et ira stulti utroque gravior.* Rixis se temere immiscet, ut eas adaugeat, V, 565, 1 : *Labia stulti miscent se rixis, et os ejus jurgia provocat;* VI, 310, 2 : *Judicium determinat causas : et qui imponit stulto silentium, iras mitigat.* Eoque ipse vapulat, 562, 2 : *Os stulti, contritio ejus; et labia ipsius, ruina animæ ejus.* Stulti iram in corde coquunt, et in furorem prorumpunt, V, 361, 2 : *Fatuus statim indicat iram suam; qui autem dissimulat injuriam, callidus est.*

4° *Stultorum pœna.* Stultitia parva quid perdat, VII, 334, 1, 2 : *Pretiosior est sapientia et gloria, parva et ad tempus stultitia.* Stultus quomodo complicet manus et edat carnes suas, 169, 2 : *Stultus complicat manus suas, et comedit carnes suas.* Stultis non prosunt opes in bonum, IX, 550, 1 : *Est processio in malis viro indisciplinato, et est inventio in detrimentum.* Dum alios lacessit et vexat, etiam seipsum vexat, V, 403, 2 : *In ore stulti virga superbiæ : labia autem sapientium custodiunt eos.* Stultus vere est servus, et sapienti servire debet, V, 52[illegible], 2 : *Servus sapiens dominabitur filiis stultis, et inter fratres hæreditatem dividet.* Est servus suæ stultæ cupiditatis, VI, 10, 2.

5° *Stulti quomodo se gerere debeant.* Stultitia sapienter celatur, IX, 560, 2 : *Melior est qui celat insipientiam suam, quam homo qui abscondit sapientiam suam.* Stultus duobus modis sibi suæque famæ consulit, V, 556, 1, 2 : *Stultus quoque, si tacuerit, serpens reputabitur : et si compresserit labia sua, intelligens.* Stultus tacens habetur sapiens, IX, 548, 1. Si sileat, cur sapiens videbitur, V, 555, 2 et seq. Silentio stultitia tegitur, *Job*, 299, 2 : *Atque utinam taceretis, ut putaremini esse sapientes.* Stultum non decent verba ficta et jactabunda, V, 528, 2 : *Non decent stultum verba composita, nec principem labium mentiens.* Nec sermones graves et magnifici, V, 528, 2; VI, 302, 1 : *Quomodo pulchras frustra habet claudus tibias : sic indecens est in ore stultorum parabola.* Non decent eum deliciæ, VI, 10, 2 : *Non decent stultum deliciæ, nec servum dominari principibus.*

6° *Quomodo erga stultos agendum sit.* Primo. *Stultorum societas vitanda*, IX, 275, 1 : *Cum fatuis consilium non habeas : non enim poterunt diligere nisi quæ eis placent.* Eorum conversatio fugienda, V, 409, 1 : *Vade contra virum stultum, et nescit labia prudentiæ.* Stultus unus sua stultitia dedecorat cœtum tam sapientium, quam insipientium, V, 430, 1. Allectus in cœtum sapientium, cæteris notam stultitiæ inurit, VI, 303, 2 : *Sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii, ita qui tribuit insipienti honorem.*

Secundo. *Ei non est honor dandus atque contemnendus*, XI, 303, 1; 304, 1, 2; 305, 1, 2; 306, 1, 2. Stultus apte vocatur lapis, 304, 1, 2. Similis est Mercurio, 307, 1, 2. Stultus suis civibus est derisui et contemptui, 398, 2. Stulti dicteria nemo curat, III, 416, 1 : *Dixit* (Abigail ad Davidem) : *In me sit, domine mi, hæc iniquitas..... Ne ponat, oro, dominus meus rex cor suum super virum istum iniquum Nabal : quoniam secundum nomen suum stultus est, et stultitia est cum eo.* Stulti debent regi a sapientibus, sæpe tamen contra fit, nihilominus illi his serviunt, V, 342, 1 : *Qui conturbat domum suam, possidebit ventum : et qui stultus est, serviet sapienti.*

Tertio. *Stultus corrigendus et castigandus, quomodo.* Castigandus est, X, 367, 1. Ejus stultitia et errores corrigendi, VI, 299, 1. Ei respondendum et non respondendum juxta stultitiam suam, quo sensu, 298, 1, 2 : 299, 1, 2 : *Ne respondeas stulto juxta stultitiam suam, ne efficiaris ei similis. Responde stulto juxta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur.* Cum eo non est stultescendum, 299, 1. Stultus ad sapientiam discendam virga et monitione adigendus est, V, 288, 1 : *In labiis sa-*

…nit inveniltur sapientia : et virga in dorso ejus qui indiget corde. Ob insipientiam semper castigatur, *ibid.* Non nisi, imo vix verberibus sapit, V, 533, 1 : *Plus proficit correptio apud prudentem, quam centum plagæ apud stultum*, VI, 37, 1, 2 : *Pestilente flagellato stultus sapientior erit : si autem corripueris sapientem, intelligit disciplinam* ; 354, 2 : *Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo, non auferetur ab eo stultitia ejus.* Est incorrigibilis, VI, 398, 2 : *Vir sapiens si cum stulto contenderit, sive irascatur, sive rideat, non inveniet requiem.* Sæpe tamen ictus verberibus, callum obducit, V, 533, 2. Videns pœnam et infortunia impiorum, et sapientium prosperitatem, fit sapiens, VI, 106, 2 : *Mulctato pestilente sapientior erit parvulus : et si sectetur sapientem, sumet scientiam.* A stulto etiam discendum, X, 367, 1.

Stultissimi sæpe perfectissimos filios generant, X, 95, 1.

7° *Stultitia bona quæ sit*, XVI, 247, 2. Stultitia Dei orbem et Satanam subegit, XVIII, 255, 2 : *Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus ; et quod infirmum est Dei, fortius est hominibus.* Stulta mundi elegit Deus, ut confundat sapientes, XIII, 616, 1 ; XVIII, 257, 1. 2 : *Quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes.*

STUPESCERE, STUPOR. 1° Stupor est alienatio quædam vel mentis, vel sensuum, XIII, 570, 1, 2. Stupor eripit vocem et mentem, XVII, 214, 2. Stupescunt pavidi, VIII, 614, 1 (*Vide* Pavor, Timor). Acredo parit horrorem et stuporem, VI, 275, 2.

2° Stupor pro *insensibilitate* est signum obstinatæ mentis, XVIII, 190, 1.

STUPIDUS. Stupidus apte vocatur saxeus Mercurius, VI, 307, 2 et seq.

STUPRUM. Stuprum graviter semper fuit vindicatum, I, 325, 2. Stuprum Lucretiæ Tarquinium regno privavit, III, 492, 1. Stuprum puellæ omnimodis celare student, VI, 452, 2.

STURNINUS. Sturninus quis sit color, XIV, 366, 1 ; 428, 2.

STYLITA. Stylita Edessenus quam longa pœnitentia temerarium de fratre judicium expiarit, II, 255, 1, 2.

STYLUS. 1° *Stylus pro calamo seu graphio.* Stylis olim in cera scribebatur, XI, 414, 1. Stylus erat instrumentum scriptorium, XIV, 224, 2 Stylo ferreo scribebant Judæi veteres. Romani osseo, XII, 136, 1, 2. *Stylus hominis* apud Isaiam quid sit, XI, 210, 1. Stylis a discipulis suis compunctus fuit S. Cassianus, XIV, 224, 2.

2° *Stylus pro dictione seu modo scribendi.* Styli varietas in uno eodemque auctore unde proveniat, XX, 404, 1. Stylus Jeremiæ simplex et facilis, XII, 3, 2. Stylus Prophetarum Minorum qualis sit, XIII, 223, 1, 2. Stylus *Ecclesiastici* qualis sit, IX, 37, 2. Stylus S. Joannis Evangelistæ, XVI, 289, 1, 2 (*Vide* Jeremias, Prophetæ Minores, etc., etc.).

STYRACINUM. Styracinum unguentum quod sit. IX, 646, 1.

STYX. Styx inferni palus, unde dictus, XVIII, 55, 1. Stygis aqua quam sit acris, XVII, 234, 2.

SUADERE. *Suadere cor*, quid sit, XX, 580, 2 et seqq.

SUATOCOPIUS. Suatocopius Bohemiæ rex victus ab Arnulpho imperatore factus est eremita, I, 450, 2.

SUAVILOQUENTIA. Suaviloquentia animos ad se trahit et evincit, IX, 191, 1, 2.

SUAVIS, SUAVITAS. Suave et dulce quomodo differant. IX, 287, 1. Suavitate Deus Ecclesiam gubernat, XIV, 400, 2. Suavitas interna animi linguæ amabilitatem efficit, IX, 543, 1.

SUB. *Sub sole* quid sit, VII, 25, 2.

SUBALTERNATIO. Subalternatio et humilitas in clericis quam sit necessaria, XX, 387, 1.

SUBCINERICIUS. Subcinericius panis cur vocetur Israel, XIII, 382, 2.

SUBDITUS. 1° *Subditorum officia erga superiores et præpositos.* Subditus sine præposito quibus malis sit expositus, XIX, 522, 2. Inobedientia sua onera præpositorum auget, 522, 1 : *Obedite præpositis vestris et subjacete eis, ipsi enim pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, et non gementes, hoc enim non expedit vobis.* Subditi etiam malis prælatis obedire debent, XI, 555, 1, 2 : *Vere tu es Deus absconditus, Deus Israel salvator.* Subditi boni malos prælatos non contemnunt, sed reverentur, III, 408, 2 ; 409, 1. Asperitatem et improbitatem superiorum patiuntur, 411, 2 ; 419, 1, 2. Subditi regum suorum decretis pareant, cur, V, 494, 1 ; VI, 92, 1. Eos revereri debent, VI, 15, 1. Eorum manum osculantur, 241, 2. Si a superioribus correpti, non sunt defendendi, XIV, 232, 2. Subditi obstrepentes superiori humaniter eos corripienti, incident in severum, V, 534, 1 : *Semper jurgia quærit malus : angelus autem Domini crudelis mittetur contra eum.* Si suos superiores affligant, sibi probrum et infelicitatem accersunt, VI, 39, 1. Subditi vitiosi prælatos fallaces et mendaces merentur, XII, 593, 2.

2° *Officia præpositorum erga subditos.* Superiores subditorum suorum curam gerant, V, 355, 2. Eos benigne habeant, VI, 85, 2. Modeste et reverenter cum iis agant, 358, 2. Nimiis tributis gravandi non sunt, 475, 2. Nec nimiis legibus et disciplina, 476, 2. Non sunt apud eos accusandi temere, 437, 1. Subditorum peccata e superioribus et pastoribus ascribuntur, XIV, 383, 1 (*Vide* Prælatus, Præpositus, Princeps, Rex, Superior).

SUBJICERE. Subjici Deo quid sit, XVIII, 405, 1.

SUBLEVARE. Sublevare animam est eam ad spem erigere, XIII, 339, 1.

SUBLINERE. Sublinere os est adulando decipere, V, 132, 2.

SUBLIMIS. Sublimia ruinæ patent, XIII, 60 1. *In sublime tolli* quid sit, XVI, 171, 2 (*Vide* Altus, Excelsus).

SUBLIMITAS. Sublimitas mystica Dei quæ sit, XVIII, 617, 2 et seqq. (*Vide* Deus).

SUBMITTERE. Submitti invicem debent Christiani, XVIII, 2?0, 1.

SUBRISUS. Subrisus subinde signum iræ despicientis adversarium, XIII, 583, 1, 2.

SUBSANNARE. Subsannare est probra et sannas ceu stulto irrogare, V. 50, 1.

SUBSCUDES. Subscudes in ædificiis quid sint, IX, 586, 2.

SUBSTANTIA. 1° *Substantia pro fundamento, substantia et vita*, X, 281, 2 ; 282, 1 ; XIX, 470, 1 ; *Psalm.* 1, 443, 1. Eam Hebræi vocant *os*, XIX, 470, 1. Substantia nulla mala est, nec a diabolo producitur, XX, 54, 2. Substantiam omnem creatam Deus in aliam totaliter transmutare potest, XV, 102, 2.

2° Substantia rerum sperandarum quomodo sit fides, XIX, 469. (*Vide* Fides, Spes).

3° *Substantia pro divitiis, vel re familiari sumpta.* Substantia festinata quæ dicatur, V, 384, 1, 2 (*Vide* Divitiæ). Substantia a prodigo dilapidata quid denotet, XVI, 206, 1.

SUBSTRUCTIO. Substructiones altaris non erant eædem cum gradibus, I, 608, 1.

SUBTER. *Subter vitem in ficum sedere* quid Hebræis sonet, XIV, 94, 2.

SUBTERRANEUS. Subterranea multa sub templo, III, 581, 2.

SUBTILIS. 1° Subtilia quæ vocet Propheta : erant ea pepla extima a capite ad talos demissa, XII, 610, 2.

2° Quam sit subtilis oratio humilis, X, 225, 2.

SUBTILITAS. 1° Subtilitatis dos non est qualitas, sed assistentia omnipotentiæ Dei ad penetrandum alia corpora, XVIII, 410, 1.

2° Subtilitas nimia in Scripturis cavenda, XV 27, 2.

SUBTRACTIO. Subtractionis filii, sunt filii Belial sine jugo, XIX, 467, 2.

SUBULA. Subulæ oculi quales, *Job*, 358, 2.

SUBURBANA. Suburbana proprie quæ vocentur, XII, 841, 1. Suburbana quæ sacerdotibus habere liceret, *ibid.*

SUBURBIA. Suburbia Romæ olim quam patuerint, 48, 1.

SUBVERSOR. Subversores qui dicantur, XII, 516, 2.

SUCCESSOR. Successores Alexandri fuere præcipui quatuor (*Vide* Alexander).

SUCCESSUS. Successus bonus rei cujuslibet ita a Deo sperandus, ut tamen cum humana prudentia peragatur, XVIII, 504, 2 et seq.

SUCCINGERE. Succingit se homo ob quam causam, XX, 257, 2.

SUCCINUM. Succinum an sit electrum, XII, 478, 2 et seq. (*Vide* Electrum).

SUCCUS. Succus cedri qua vi polleat, XII, 629, 2 (*Vide* Cedrus).

SUCULÆ. Suculæ stellæ dicuntur ab Hebræis *Kesil*, per metathesin, V, 96, 1.

SUDARIUM. 1° Sudario cadaveris mortui facies ligabatur, XVI, 496, 1. Sudarium Veronicæ cum impressa Christi effigie Romæ asservatur, XV, 614, 2. Sudaria Pauli ægros curabant, XVIII, 13, 1.

2° Sudarium cur adhibeatur in sacrificio Missæ, XIII, 500, 2. Ipsum vocatur mappula vel amapha, *ibid.*

SUDES. Sudes est paxillus igne torridus in terra defixus, X, 252, 1.

SUDOR. 1° Sudor sanguineus Christi in horto qualis fuerit, XVI, 265. 2. Vere sanguineus sudor fuit, unde is ortus, *ibid.* Causæ ejus finales et morales, *ibid.* et seqq.

2° Sudores mortui quomodo sint deliciæ viventis, VII, 121, 1.

SUFFICIENS, SUFFICIENTIA. 1° Sufficienta a Deo petenda sunt, non superflua, VI, 433, 1, 2. Sufficiens sibi et sua sorte contentus, divinus est, XIX, 66, 2. Sufficientia eleemosynariorum. XVIII, 477, 2.

2° Sufficientia plena est in Deo, XVI, 543, 2.

3° Sufficiens gratia, et si inefficax, magnum Dei donum est, X. 173, 2. Sufficiens auxilium ad conversionem quilibet peccator, quantumlibet magnus, a Deo accepit, XIII, 539, 2 et seq.

SUFFITUS. Suffitus ab exorcista energumeno adhibendi, IV, 292, 2. Suffitu jecoris callionymi Raphaël fugavit dæmomen, 293, 1.

SUFFOCATUS. Suffocata cur Christianis vetentur, XVII, 302, 2. Ea esse cibos deorum ethnici censebant, *ibid.* Ab eis Judæi legis præscripto abstinere tenebantur, *ibid.*

SUFFRAGANEUS. Suffraganei quomodo archiepiscopum benedicant, XIX, 413, 2. Suffraganeus Trevirensis est episcopus Azotius, XIV, 455, 2.

SUFFRAGIUM. 1° *Suffragium pro suffraganti actione.* In suffragiis ferendis quis esset calculorum usus, XXI, 56, 1. Suffragii jus in conciliis soli episcopi habent, XVII, 299, 2.

2° *Suffragium pro prece.* Suffragia pro defunctis commendantur, IX, 254, 2 (*Vide* Defunctus, Purgatorium).

SUFFUSORIA. Suffusoria candelabri quæ dicerentur, XIV, 410, 1 (*Vide* Candelabrum).

SUGGESTIO. Suggestio dæmonis est velut caput serpentis, IX, 683, 1 : *Non est caput nequius super caput colubri, et non est ira super iram mulieris.* Suggestiones sunt tela diaboli, XVIII, 682, 1 : *In omnibus sumentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere.* Suggestio ad honores, opes et delicias, ex ore dæmonis prodit, XXI, 302, 1, 2 : *Et vidi de ore draconis, et de ore bestiæ, et de ore pseudoprophetæ spiritus tres immundos in modum ranarum.* Suggestiones concupiscentiæ cor distrahunt,

X, 105, 2 : *Miserere animæ tuæ placens Deo, et contine: congrega cor tuum in sanctitate ejus, et tristitiam longe expelle a te.* Suggestio prima ad peccatum non est peccatum, XX, 56, 1, 2 : *Unusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus. Deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum; peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mortem.* Suggestiones repentinæ examinandæ an a diabolo, an a Christo proveniant, XVIII, 428, 1 : *Cui autem aliquid donastis, et ego; nam et ego, quod donavi, propter vos in persona Christi, ut non circumveniamur a Satana : non enim ignoramus cogitationes ejus.* Suggestiones malæ sunt oratione elidendæ, XVIII, 672, 2 : *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli* (Vide CONCUPISCENTIA, DÆMON, TENTATIO).

SUGILLARE. Sugillare quid sit, XVI, 239, 1. Unde vox dicatur, *ibid.* Quid metaphorice significet, *ibid.* Sugillare antagonistam in certamine quid sit, XVIII, 335, 1.

SUILLA. Suilla vesci apud Judæos nefas erat, XIII, 400, 2. Suillæ non comedendæ præceptum exacte servatum, IV, 270, 2 (*Vide* PORCINA CARO, PORCUS).

SUISTÆ. Suistæ hæretici unde et qui dicantur, XX, 469, 1.

SULAMITIS, SUNAMITIS. Sulamitis id est Salomonis uxor, VIII, 161, 1. Sulamitis eadem quæ Sunamitis, *ibid.* Sunamitis, id est oriunda ex Sunam oppido, 160, 2 et seq. Sulamitis quæ sit moraliter, 161, 2.

SULLA, vide SYLLA.

SULPHUR, SULPHUREUS. 1° Sulphuris vis infinita sub terra latet, IX, 238, 1. Sulphuris natura, XXI, 361, 1. Sulphur ardore suo omnia purificat, XIV, 591, 1. Sulphur verum in inferno erit, XXI, 341, 2; 361, 1. Sulphureus est ignis gehennæ, IX, 237, 2. Sulphur aptissimum est punitioni impiorum, 238, 1.

2° Sulphur quomodo de ore militum procedere videatur, XXI, 210, 2.

SULPITIUS. Sulpitii error de judice Simmichar post Samsonem, III, 218, 1, 2.

SULTANUS. Sultani unde dicti, VIII, 48, 2. Sultanus captivus e rotæ volutione spem meliorem concepit, XII, 510, 1.

SUNAMITIS mulier. Sunamitis mulier in Elisæum misericors, filium impetravit, XI, 302, 1, 2.

SUMMUS. Summa tentanda sunt, V, 183, 2, 184, 1 : *In omnibus operibus tuis præcellens esto, ne dederis maculam in gloria tua.*

SUMMUS PONTIFEX (*Vide* PONTIFEX).

SUMPTIO. Sumptio eucharistica nullum horrorem includit, XVI, 410, 2; 412, 1. Sumptio eucharistiæ quæ bene fit, quam animam perficiat et inflammet, XI, 367, 1 (*Vide* EUCHARISTIA).

SUMPTUS. Sumptus in Nazaræatus voto quare fierent, XVII, 382, 1.

SUPER. *Super* ample accipi potest, XV, 372, 1.

SUPERBIA, SUPERBUS. I. SUPERBIÆ NATURA, SPECIES ET GRADUS, EJUS VARIÆ IN SCRIPTURA ACCEPTIONES ET FIGURÆ. — 1° *Superbia quid.* Superbia est immoderatus appetitus propriæ excellentiæ, *Job*, 342, 1 : *Cunctis diebus suis impius superbit : et numerus annorum incertus est tyrannidis ejus.* Vox *superbus* unde derivetur, XVI, 41, 1 : *Dispersit superbos mente cordis sui, et exaltavit humiles.* Superbia vitæ est ambitio et fastus; ejus concupiscibile est omnis mundana pompa, XX, 546, 1 : *Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vitæ.* Superbia est in homine primum vivens, et ultimum moriens, XI, 626, 1. Superbiæ obnoxii sunt magni viri, *Psalm.* I, 224, 2. Superbus metaphorice dicitur inflatus, XVIII, 280, 1 : *Hæc autem transfiguravi in me et Apollo, propter vos, ut in nobis discatis ne supra quam scriptum est, unus adversus alterum infletur pro alio.* Superbiæ pes quid, *Psalm.* I, 224, 2 : *Non veniat mihi pes superbiæ, et manus peccatoris non moveat me.*

2° *Superbiæ species.* Superbiæ quatuor sunt species : *prima*, cum quis bonum, v. g., virtutem a se habere putat; *secunda*, cum suis meritis illud tribuit; *tertia*, cum putat se habere quod non habet; *quarta*, cum quis vult esse singularis, ideoque alios despicit et vituperat, XVI, 242, 1 : *Pharisæus stans, hæc apud se orabat : Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut cæteri hominum, raptores, injusti, adulteri : velut etiam hic publicanus.* Superbiæ gradus, XVIII, 213, 1.

3° *Superbiæ variæ acceptiones.* Superbia aliquando capitur pro *magnificentia*, XI, 709, 1 : *Pro eo quod fuisti derelicta, et odio habita, et non erat qui per te transiret, ponam te in superbiam sæculorum, gaudium in generationem et generationem.* Item pro gloria et splendore, *Job*, 421, 2 : *Si ascenderit usque ad cælum superbia ejus, et caput ejus nubes tetigerit, quasi sterquilinium in fine perdetur : et qui eum viderunt, dicent : Ubi est?* Superbia Jordanis quæ dicatur, XII, 311, 2 : *Ecce quasi leo ascendet de superbia Jordanis ad pulchritudinem robustam.* Superbia Jordanis quid proverbialiter significet, 106, 1, 2 : *Si cum peditibus currens laborasti, quomodo contendere poteris cum equis? cum autem in terra pacis securus fueris, quid facies in superbia Jordanis?* Superbia Judæorum erat templum, 556, 2 : *Et adducam pessimos de gentibus, et possidebunt domos eorum : et quiescere faciam superbiam potentium, et possidebunt sanctuaria eorum.*

4° *Superbiæ symbola.* Superbi potentes montes terræ vocantur, *Psalm.* 303, 1, 2. Superbia per lepram capitis significatur, II, 85, 2. Et per camelum, 63, 1. Est sanguisuga, VI, 445, 1. Superbi per aves denotantur, V, 43, 2; IX, 442, 1. Cur vermi comparentur, IX, 234, 2. Superbia in grace

denotatur, VI, 140, 1. Ferro duro et acuto assimilantur, X, 134, 2. Superbia fulgure designatur, XVI, 148, 1, 2. Superbi et obstinati cedro similes, *Psalm.* I, 165, 1.

II. SUPERBIÆ ORIGO ET CAUSA. — Superbia non est homini naturalis, IX, 317, 2 : *Non est creata hominibus superbia, neque iracundia nationi mulierum.* Superbiæ origo est a Deo apostatare, quod exemplo Adami probatur, 312, 1 : *Initium superbiæ hominis, apostatare a Deo, quoniam ab eo, qui fecit eum, recessit cor ejus.* Superbia ex nimia potentia nascitur, IV, 179, 1 : *Egressumque est nomen ejus* (Oziæ) *procul, eo quod auxiliaretur ei Dominus, et corroborasset illum. Sed cum roboratus esset, elevatum est cor ejus in interitum suum, et neglexit Dominum suum.* Ex magna sui opinione oritur, VI, 312, 1 : *Vidisti hominem sapientem sibi videri? magis illo spem habebit insipiens.* Superbum facit ventosa scientia, XVIII, 324, 1 : *De iis autem quæ idolis sacrificantur, scimus quia omnes scientiam habemus; scientia inflat, charitas vero ædificat.* Superbia in regibus maxime dominatur, IX, 302, 1. Superbiæ regnum unde nascatur, VII, 185, 1.

III. SUPERBIÆ ET SUPERBORUM INGENIUM ET MORES. — 1° *Superbi sunt elati, tumentes, arrogantes.* Superbi pascuntur honore et opinione sui, V, 277, 1 : *Qui nititur mendaciis, hic pascit ventos; idem autem ipse sequitur aves volantes.* Omnem gloriam sibi servant, VI, 401, 1. Semper hic jactant, cum sæpe parum aut nihil habeant, V, 380, 1 : *Est quasi dives, cum nihil habeat; et est quasi pauper, cum in multis divitiis sit.* Superbi considerant ea quibus ipsi alios superent, XIX, 21, 1 : *Nihil per contentionem, neque per inanem gloriam : sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes, non quæ sua sunt singuli considerantes, sed ea quæ aliorum.* Suum fastum ubique ostentant, VI, 97, 2 : *Exaltatio oculorum est dilatatio cordis : lucerna impiorum peccatum.* Superbus cur complicari manus, et edere carnes dicatur, VII, 170, 1. Superbi sunt anima lati, VI, 385, 2 et seq.: *Qui se jactat et dilatat, jurgia concitat.* Sunt inverecundi, audaces, impudentes, IX, 598, 2. Superbia se prodit per oculos elatos et fastuosos, 596, 2 : *Extollentiam oculorum meorum ne dederis mihi, et omne desiderium averte a me*, Job, 339, 1, 2 : *Quid te elevat cor tuum, et quasi magna cogitans attonitos habes oculos?* 482, 2 : *Qui enim humiliatus fuerit, erit in gloria : et qui inclinaverit oculos, ipse salvabitur.* Superbia est exaltatio oculorum, VI, 97, 1. Superborum descriptio et arrogantia, IX, 301, 1, 2. In corde tument arrogantia, 137, 1 : *Synagogæ superborum non erit sanitas, frutex enim peccati eradicabitur in illis, et non intelligetur.* Nihil timent, X, 159, 1, 2 : *Vir consilii non disperdet intelligentiam, alienus et superbus non pertimescet timorem : etiam postquam fecit eum eo sine consilio, et suis insectationibus arguetur.* Superbus alta petit, igni confertur, nec satiatur, VI, 442, 1. Quare altam et vagam habeat imaginationem, 97, 1. Superbi usque ad cœlum exaltari dicuntur, XXI, 240, 1, 2. Superbi se astris æquant, XIV, 8, 2 : *Superbia cordis tui extulit te, habitantem in scissuris petrarum, exaltantem solium tuum : qui dicis in corde tuo : Quis detrahet me in terram? Si exaltatus fueris ut aquila, et si inter sidera posueris nidum tuum, inde detraham te, dicit Dominus.* Superbi omnes vento inflati sunt, *Psalm.* II, 348, 2 : *Multum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus, et despectio superbis.*

2° *Superbi despiciunt alios, sunt invidi, dolosi, violenti.* Superbi despiciunt et contemnunt alios, V, 167, 1; 314, 2 : *Ubi fuerit superbia, ibi erit contumelia; ubi autem est humilitas, ibi sapientia;* 403, 2 : *Ambulans recto itinere, et timens Deum, despicitur ab eo qui infami graditur via.* Se despicientes despiciunt, 314, 2. Alios illudunt, X, 42, 2 : *Illusio, et improperium superborum, et vindicta sicut leo insidiabitur illi.* Invident aliis, IX, 374, 1, 2 : *Non agnoscetur in bonis amicus, et non abscondetur in malis inimicus. In bonis viri, inimici illius in tristitia; et in malitia illius, amicus agnitus est.* Superbi maxime sunt dolosi, 362, 1; 363, 1, 2 : *Non omnem hominem inducas in domum tuam : multæ enim sunt insidiæ dolosi. Sicut enim eructant præcordia fœtentium, et sicut perdix inducitur in caveam, et ut caprea in laqueum, sic et cor superborum, et sicut prospector videns casum proximi sui.* Socios suos perfide traducunt, 364, 2 : *Bona enim in mala convertens insidiatur, et in electis imponet maculam.* Superbiam suam obtegunt, specie externa se humiliantes, XVI, 195, 2. Omnibus injurii sunt, VI, 119, 2 : *Superbus et arrogans vocatur indoctus, qui in ira operatur superbiam.* Statim in verba et facta contumeliosa prorumpunt, *ibid.* et seq. Sunt in alios injuriosi et contumeliosi, XVI, 41, 1. Destruunt judicium, VI, 393, 2. Tyrannidem exercent, *Job*, 342, 2 : *Cunctis diebus suis impius superbit : et numerus annorum incertus est tyrannidis ejus.* Superbi ad sanctorum depressionem conspirant, 510, 2.

3° *Superbi aliis fastum suum afflant*, IX, 383, 1, 2 : *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea, et qui communicaverit superbo, induet superbiam.* Superbia velut pix est, 383, 1. Cur ipsa se affricat cum superbia communicanti, *ibid.*

4° *Superborum stultitia et insania.* Superborum quanta sit stultitia exemplis docetur, I, 508, 2 et seq. Est mere insania quæ hominem facit quasi titaneum, IV, 322, 2 : *Præceperat..... illi* (Holoferni) *Nabuchodonosor rex ut omnes deos terræ exterminaret, videlicet, ut ipse solus diceretur deus ab his nationibus, quæ potuissent Holofernis potentia subjugari*, XX, 180, 1. Est insipientia et stultitia, V, 314, 2; VI, 313, 1; IX, 190, 1 : *Non*

te extollas in cogitatione animæ tuæ velut taurus ; ne forte elidatur virtus tua per stultitiam, et folia tua comedat, et fructus tuos perdat, et relinquaris velut lignum aridum in eremo. Superbi sunt stolidi, cur. VI, 120, 1. Superbia est idolum fallax, XII, 311, 1 : *Arrogantia tua decepit te, et superbia cordis tui, qui habitas in cavernis petræ, et apprehendere niteris altitudinem collis, cum exaltaveris quasi aquila nidum tuum, inde detraham te, dicit Dominus.* Superbi non sunt sapientes, IX, 442, 1. 2 : *Homines stulti non apprehendent illam* (sapientiam), *et homines sensati non videbunt eam ; longe enim abest a sapientia et dolo.* Superbus quare sapientiam non assequatur, V. 408, 2 : *Quærit derisor sapientiam, et non invenit ; doctrina prudentium facilis.*

5° *Superbiæ imbecillitas*, IX, 189, 1. Est mera paupertas superbientis, 672, 1 : *Tres species odivit anima mea, et aggravor valde animæ illorum, pauperem superbum, divitem mendacem, senem fatuum et insensatum.* Superbi non tenent superbiam, sed tenentur a superbia, *Psalm.* I, 476, 1 : *In labore hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur. ideo tenuit eos superbia, operti sunt iniquitate et impietate sua.*

IV. Superbiæ quantum crimen. 1° *Superbiæ gravitas, et quam exosa Deo et hominibus.* Superbiæ gravitas, V. 503, 1 : *Contritionem præcedit superbia, et ante ruinam exaltatur spiritus.* Superbia est omnis injustitia, XV, 108, 2 et seq. Cur sit summa injustitia, XVII, 366, 2. Cur vocetur injuria Dei, V, 502 et seq. Superbos Deus exosos habet, IX, 301, 2 : *Odibilis coram Deo est et hominibus superbia ; et execrabilis omnis iniquitas gentium.* Deo et hominibus sunt exosi, V, 314, 1 ; 545. 2 ; IX, 122, 2 ; 123, 1. Cur Deo et hominibus exosi, IX, 301, 1. Deum oppugnant. *Job*, 345, 2 : *Tetendit enim adversus Deum manum suam, et contra Omnipotentem roboratus est. Cucurrit adversus eum erecto collo, et pingui cervice armatus est.* Superbia in Ecclesia et Religione maxime Deo displicet, XIV, 306, 2 : *In die illa non confunderis super cunctis adinventionibus tuis, quibus prævaricata es in me : quia tunc auferam de medio tui magniloquos superbiæ tuæ, et non adjicie˘ exaltari amplius in monte sancto meo.*

2° *Superbia est peccatum Luciferi*, IX, 313, 1 ; XI, 292, 1. Fecit ex angelis dæmones, XVIII, 213, 2. Superbi sunt filii diaboli, IX, 312, 1. Diabolum imitantur. XII, 629, 2. Superbi sunt Luciferi socii, XI, 292, 1. Superbi luciferum stellam colunt, cur, XIII, 591, 2. Superbus antonomastice est diabolus, *Job*, 526, 1 : *In fortitudine illius repente maria congregata sunt : et prudentia ejus percussit superbum.* Superbia in homine damnabilior est quam in angelo, IX, 315, 1.

3° *Superbia initium, radix et causa est omnis peccati*, IV, 285, 2 : *Superbiam nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas, in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio*, IX, 312, 2 : *Initium omnis peccati est superbia ; qui tenuerit illam, adimplebitur maledictis, et subvertet eum in finem* ; XIX, 259, 1. Ea in omni peccato reperitur, IX, 313, 1. Ex ea quomodo omnia peccata oriantur, 313, 2 et seq. Superbia est virtutum scopulus, *Jbo*, 709, 1. Omnium virtutum ruina est, XIII, 407, 2 et seq. Est caput vitiorum. X, 234, 2 : *Contere caput principum inimicorum dicentium : Non est alius præter nos.* Ejus proles et filiæ, V, 503, 1 ; VI, 147, 1 : *Qui seminat iniquitatem, metet mala, et virga iræ suæ consumetur*, IX, 190, 1, 2 ; 597, 1 ; XII, 619, 1 : *Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia, saturitas panis, et abundantia, et otium ipsius et filiarum ejus : et manum egeno et pauperi non porrigebant.* Superbia mater est omnis sceleris et confusionis, XIV, 306, 1. Est initium omnis perditionis, *Psalm.* I, 224, 2. Est primogenita mors, XVIII, 99, 1. Superbia est mater hæreseos, XIX, 92, 2 : *Nemo vos seducat, volens in humilitate et religione angelorum, quæ non vidit ambulans, frustra inflatus sensu carnis suæ* ; 181, 1 : *Finis autem præcepti est charitas de corde puro, et conscientia bona, et fide non ficta. A quibus quidam aberrantes conversi sunt in vaniloquium, volentes esse legis doctores, non intelligentes neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant.* Superbia hæreseos fons est, et signum hæreticorum, XVII, 195, 2 ; XX, 453, 1 : *Novit Dominus..... iniquos..... in diem judicii reservare cruciandos ; magis autem eos qui post carnem in concupiscentia immunditiæ ambulant, dominationemque contemnunt, audaces, sibi placentes, sectas non metuunt introducere blasphemantes.* Est initium apostasiæ, XVIII, 511, 1 : *Vosmetipsos tentate si estis in fide, ipsi vos probate. An non cognoscitis vosmetipsos, quia Christus Jesus in vobis est? nisi forte reprobi estis.* Superbia mater libidinis, humilitas castitatis, VIII, 482, 2, X, 8, 1 : *Fornicatio mulieris in extollentia oculorum et in palpebris illius agnoscitur.* Radix est detractionis, X, 61, 1. Est radix omnis injustitiæ et contumeliæ, XIX, 301, 1 : *Odibilis coram Deo est et hominibus superbia ; et execrabilis omnis iniquitas gentium.* Filia ejus est iracundia, 318, 1. Valde amicitiam destruit, 590, 2 : *Ad amicum si aperueris os triste, non timeas : est enim concordatio ; excepto convicio, et improperio, et superbia, et mysterii revelatione, et plaga dolosa ; in his omnibus effugiet amicus.* Superbi semper jurgia concitant, VI, 385, 2 et seq. : *Qui se jactat et dilatat, jurgia concitat.* Superbia est mater dissidii et belli, 47, 1 : *Honor est homini qui separat se a contentionibus ; omnes autem stulti miscentur contumeliis*, XV, 108, 2 et seq. ; XX, 171, 1 : *Unde bella et lites in vobis ? Nonne hinc ? ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris

vestris ?* Progignit lites et jurgia, et cur, VI, 383, 2 : *Inter superbos semper jurgia sunt ; qui autem agunt omnia cum consilio, reguntur sapientia* ; 504, 1, 2 : *Melius est humiliari cum mitibus, quam dividere spolia cum superbis.* Multis fuit causa belli, IV, 317, 1. Ea in causa est cur regna evertantur, IX, 302, 2 ; 303, 1 : *Regnum a gente in gentem transfertur propter injustitias et injurias, et contumelias, et diversos dolos.*

V. Superbiæ pœna. 1° *Superbi a Deo humiliantur et deprimuntur*, IV, 346, 1. Superbos deprimere proprium est Dei, V, 482, 2 ; IX, 319, 2 : *Semen hominum honorabitur hoc, quod timet Deum : semen autem hoc exhonorabitur quod præterit mandata Domini* ; 389, 2 : *Humiliare Deo, et expecta manus ejus, attende ne seductus in stultitiam humilieris. Noli esse humilis in sapientia tua, ne humiliatus in stultitiam seducaris* ; XI, 292, 2 : *Qui dicebas in corde tuo : In cælum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Verumtamen in infernum detraheris, in profundum laci* ; XII, 629, 2 : *Et scient omnia ligna regionis, quia ego Dominus humiliavi lignum sublime, et exaltavi lignum humile : et siccavi lignum viride, et frondere feci lignum aridum. Ego Dominus locutus sum, et feci* : XX, 180, 2 ; *Job*, 754, 1 : *Disperge superbos in furore tuo, et respiciens omnem arrogantem humilia. Respice cunctos superbos, et confunde eos, et contere impios in loco suo. Absconde eos in pulvere simul, et facies eorum demerge in foveam : et ego confitebor, quod salvare te possit dextera tua.* Superbi a Deo spernuntur, 679, 2 : *Non auferet a justo oculos suos, et reges in solio collocat in perpetuum, et illi eriguntur. Et si fuerint in catenis, et vinciantur funibus paupertatis, indicabit eis opera eorum et scelera eorum, quia violenti fuerunt* ; Psalm. II, 326, 1 : *Sprevisti omnes discedentes a judiciis tuis, quia injusta cogitatio eorum.* Subito pereunt et corruunt, *Job*, 125, 1 : *Ego vidi stultum firma radice, et maledixi pulchritudini ejus statim* ; 303, 2 : *Memoria vestra comparabitur cineri, et redigentur in lutum cervices vestræ* ; 510, 1 : *Elevati sunt ad modicum, et non subsistent, et humiliabuntur sicut omnia, et auferentur, et sicut summitas spicarum conterentur.* Superbis Deus resistit, 346, 1 ; 421, 2. Sternuntur et fulminantur, IV, 379, 2. Superbi sua ipsius superbia disperguntur, XVI, 40, 2 et seq. Eorum fastus et lapsus, XIV, 8, 2.

Superbum sequitur ignominia, V, 314, 1, 2 : *Ubi fuerit superbia, ibi erit et contumelia ; ubi autem est humilitas, ibi sapientia.* Superbus contumeliam sibi arcessit, *ibid.*, 2. Sectantur honorem, sed infamiam incurrunt, VI, 120, 2. Superbia hominem reddit indecorum et ignobilem, IV, 285, 2. Probro hominem afficit, VI, 410, 2 : *Superbum sequitur humilitas, et humilem spiritu suscipiet gloria.* Ea gradus ad ruinam est, V, 479, 2 : *Timor Domini, disciplina sapientiæ ; et gloriam præcedit humilitas.* Superbos sequitur illusio et improperium, X, 43, 1 : *Illusio, et improperium superborum, et vindicta sicut leo insidiabitur illi.* Superbia hominos facit viles et abjectos, XIX, 22, 1. Superbi quomodo a Deo puniti et ignominia affecti declaratur exemplo Adami, IX, 313, 1. Sodomitarum, 461, 1, 2. Arphaxad, IV, 318, 1, 2 ; Amani, 379, 2 ; Antiochi Epiphanis, 542, 1, 2. Chosroæ regis Persarum, 400, 2. Superborum opes et familias Deus evertit, V, 469, 1 : *Domum superborum demolietur Dominus, et firmos faciet terminos viduæ.* Superbia fuit causa dispersionis Judæorum, *Psalm.* II, 381, 1, 2 : *Disperge illos in virtute tua : et depone eos, protector meus, Domine. Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum ; et comprehendantur in superbia sua.* In superbos semper Deus animadvertit, IX, 315, 2 : *Sedes ducum superborum destruxit Deus, et sedere fecit mites pro eo.* Per humiles conteruntur, V, 503, 2 ; IX, 315, 2. Turpiter sæpe in calamitatem ruunt, X, 485, 2 : *Numquid non occidit gigantem, et abstulit opprobrium de gente? In tollendo manum, saxo fundæ dejecit exultationem Goliæ.* Superbi quibus hostium et malorum in cursibus pateant, VI, 292, 2.

2° *Superbiæ pœnæ quæ magis ad animam superbientem spectent.* Superbiens ob Dei dona et gratias deseritur a Deo, donisque privatur, XIII, 407, 2 : *Da eis, Domine. Quid dabis eis ? Da eis vulvam sine liberis, et ubera arentia.* Superbiam punit Deus per peccata subsequentia, V, 502, 2 : *Contritionem præcedit superbia, et ante ruinam exaltatur spiritus.* Superbientes ob continentiam quomodo Deo permittente sæpe excidant, XII, 414, 2 : *Candidiores Nazaræi ejus nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulchriores. Denigrata est super carbones facies eorum, et non sunt cogniti in plateis.* Superbiam solet Deus per carnis luxuriam punire, I, 608, 2 : *Non ascendes per gradus ad altare meum, ne reveletur turpitudo tua* ; VI, 157, 2 : *Fovea profunda os alienæ : cui iratus est Dominus, incidet in eam* ; XIII, 354, 1, 2 : *Non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Deum suum, quia spiritus fornicationum in medio eorum, et Dominum non cognoverunt. Et respondebit arrogantia Israel in facie ejus : et Israel et Ephraim ruent in iniquitate sua, ruet etiam Judas cum eis* XVIII, 54, 2 : *Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam : ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis, qui commutaverunt veritatem Dei in mendacium ; et coluerunt, et servierunt creaturæ potius quam Creatori, qui est benedictus in sæcula, Amen. Propterea tradidit illos in passiones ignominiæ.*

Superbia superbum quiescere non sinit, IV,

679, 2. Est onus grave superbienti, XV, 297, 2. Superbus maxime dolet cum despicitur, V, 314, 2. Superbiens de culpa quam superat, quasi sub hoste quem prosternit moritur, IV, 444, 1 : *Et ivit* (Eleazarus) *sub pedes elephantis, et supposuit se ei, et occidit eum ; et cecidit in terram super ipsum, et mortuus est illic.*

3° *Superbiæ pœnæ in altera vita.* Superbia est evidens signum reprobationis, V, 503, 2; IX, 315, 1; XIX, 22, 2. Superbi potissimum in die judicii exagitabuntur, XIII, 519, 2 : *Verum quid mihi et vobis, Tyrus et Sidon, et omnis terminus Palæstinorum ? numquid ultionem vos reddetis mihi ? et si ulciscimini vos contra me, cito velociter reddam vicissitudinem vobis super caput vestrum.* Superbi in die judicii futuri ut stipula, XIV, 606, 1 : *Ecce enim dies veniet succensa quasi caminus ; et erunt omnes superbi, et omnes facientes impietatem, stipula ; et inflammabit eos dies veniens, dicit Dominus exercituum, quæ non derelinquet eis radicem et germen.* Superbia damnatorum et dæmonum apte in gehenna igne punitur, IX, 237, 2 : *Humilia valde spiritum tuum, quoniam vindicta carnis impii, ignis et vermis.*

VI. Superbiæ remedia. — Superbiæ cavendæ rationes novem, IX, 29, 2 in *titul.* Superbia hominis quomodo retundatur, XVIII, 74, 1 : *Omnes enim peccaverunt, et egent gloria Dei.* Quomodo quis non superbiat, X, 144, 1. Homines tumescere desinent, si ortum et interitum suum considerare velint, IX, 306, 1 : *Quid superbit terra et cinis?* Ea retunditur vilitatis propriæ consideratione, XVI, 459, 2. Superbiæ remedium est mortis meditatio, XVII, 292, 1, 2 : *Quod ubi audierunt apostoli Barnabas et Paulus* (populum sibi quasi diis sacrificare velle), *conscissis tunicis suis, exilierunt in turbas, clamantes et dicentes : Viri, quid hæc facitis ? et nos mortales sumus, similes vobis homines, annuntiantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum, qui fecit cælum, et terram, et mare, et omnia quæ in eis sunt.* Superbiam suam homo metiatur ex adversitate qua ei medetur Deus, XII, 435, 2. Superbiæ remedium afflictiones, *Job*, 647, 1 : *Per somnium, in visione nocturna, quando irruit sopor super homines, et dormiunt in lectulo, tunc aperit aures virorum, et erudiens eos instruit disciplina, ut avertat hominem ab his quæ facit, et liberet eum de superbia : eruens animam ejus a corruptione, et vitam illius, ut non transeat in gladium.* Superbos Deus timore et amore sui concutit, X, 404, 2 : *In conspectu ejus commovebuntur montes, et in voluntate ejus aspirabit Notus* (Vide Arrogantia, Humilitas, Præsumptio).

SUPERCESTARE. Supercestare quid sit, XX, 655, 1.

SUPERCILIUM. Supercilia sunt oculorum propugnaculum, V, 184, 2.

SUPERFLUUM. Superflua divitum sunt pauperum, debito charitatis, IX, 142, 1. Superflua eroganda in egenos, XVIII, 472, 1 (*Vide* Eleemosyna, Paupertas).

SUPERIOR. 1° *Quales esse debeant superiores.* Primo. *Quales in vita sua.* Superiores quantum onus in regimine sustineant, XIV, 383, 2. Ab iis exiget animas Christus judex, *ibid.* Superiores sæpe puniuntur propter peccata subditorum, III, 283, 2. Superiores mali dantur in vindictam peccatorum populi, 307, 1, 2. Superior qualis, tales et subditi, IX, 295, 1, 2 : *Secundum judicem populi, sic et ministri ejus ; et qualis rector est civitatis, tales et inhabitantes in ea.* Superiores Deo sint obedientes, ut subditi illis obediant, III, 353, 2 : *Et dixit Samuel ad Saül : Me misit Dominus, ut ungerem te in regem super populum ejus Israel ; nunc ergo audi vocem Domini.* Suis subditis præeant virtutum exemplis non minus quam verbo, V, 154, 2 : *Fac ergo quod dico, fili mi, et temetipsum libera, quia incidisti in manum proximi tui. Discurre, festina, suscita amicum tuum, ne dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebræ tuæ ;* X, 14, 2 : *Lucerna splendens super candelabrum sanctum, et species faciei super ætatem stabilem ;* XVI, 383, 1 : *Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis.* Sibi servent abjectiora, speciosiora subditis relinquant, 546, 1 : *Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, et ipse faciet, et majora horum faciet.* Superior sit potius prudens quam sanctus, XVII, 70, 2.

Secundo. *Quales erga subditos.* Superiores sunt patres et matres fidelium spirituales, V, 32, 1 : *Audi, fili mi, disciplinam patris tui, et ne dimittas legem matris tuæ.* Per pastores ovium repræsentantur, VI, 357, 1 : *Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera : non enim habebis jugiter potestatem, sed corona tribuetur in generationem et generationem.* Vigilare debent, 503, 1 ; 521, 2 : *Consideravit semitas domus suæ, et panem otiosa non comedit.* Quatenus subditos notare debeant, V, 187, 1 : *De fenestra enim domus meæ per cancellos prospexi, et video parvulos, considero vecordem juvenem.* Superiores Religionis suis de rebus necessariis prospiciant, 508, 1, 2 : *Non timebit domui suæ a frigoribus nivis : omnes enim domestici ejus vestiti sunt duplicibus.*

Superior subditis non sit terrori, sed amori, IX, 477, 2. Subditis se æquet, X, 143, 1 : *Rectorem te posuerunt, noli extolli, esto in illis quasi unus ex ipsis.* Superiores cum se submittunt, insignem humilitatis actum exercent, XVIII, 210, 1 : *Charitate fraternitatis invicem diligentes, honore invicem prævenientes.* Superiores multi, die Jovis sancto, suorum pedes lavant, XVI, 525, 2 ; 527, 2. Superior gerat se modeste, non præfracte, XV, 452, 1, 2 : *Jesus autem vocavit eos ad se et ait : Scitis quia principes gentium dominantur eorum, et qui majores sunt potestatem exercent in eos.*

Non ita erit inter vos, sed quicumque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister : et qui voluerit primus esse, erit vester servus. Superior sit pius, benignus, et velut minister, 490, 2. Superiores aliquando mittuntur, XVII, 197, 1. Si sint nimis severi et morosi, sunt multorum peccatorum causa in subditis, VI, 286, 2. Superiores durius cum subditis aliquo vitio tentatis agentes ab eodem postea vexati fuere, XVIII, 572, 1 : *Fratres, et si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis, considerans teipsum, ne et tu tenteris.* Subditis non superbe sed humiliter imperent, 238, 2 : *Audacius scripsi vobis, fratres, ex parte, tanquam in memoriam vos reducens, propter gratiam quæ data est mihi a Deo.* Superiores qui fuere inferiores, modeste imperare sciunt, X, 145, 1. Ab injuriis abstineant, XX, 669, 1. Caveant ne de se diffideant subditi, XVIII, 464, 2 : *Multa enim fiducia est apud vos, multa mihi gloriatio pro vobis.*

Superiores non sint nimis suaves, V, 293, 1 : *Via vitæ custodienti disciplinam : qui autem increpationes relinquit, errat.* Superior non nimis se demittat cum auctoritatis jactura, IX, 293, 1 : *Noli esse humilis in sapientia tua, ne humiliatus in stultitiam seducaris.* Superiores imitari debent Proteum, V, 534, 2. Et quædam animalia, VI, 468, 1.

Subditos debent sæpe monere et corrigere, quare, V, 259, 1 : *Noli arguere derisorem, ne oderit te. Argue sapientiam, et diliget te,* VI, 446, 2. Eorum est semper commonere, XX, 425, 1 : *Propter quod incipiam vos semper commonere de his, et quidem scientes et confirmatos vos in præsenti charitate.* Superior in corrigendis subditis quomodo se gerat, XVIII, 571, 2. Superioris ira a Deo est quando subditos corrigunt, III, 322, 2. Superiori reum indicare ut corrigatur, actus est sanctitatis, 350, 1. Superioris in Religione est suos mortificare et probare, XX, 24, 2. Idque sensim et per minora ad majora ascendendo, 129, 1. Superiores suis dent occasiones proficiendi, V, 260, 1 : *Da sapienti occasionem, et addetur ei sapientia. Doce justum, et festinabit accipere.* Subditorum indoli convenientia injungant, VI, 501, 2 : *Consideravit agrum, et emit eum ; de fructu manuum suarum plantavit vineam.*

2° *Qualia subditorum officia erga superiores.* Superior est vicarius Dei, ei ergo obediens, Deo obedit, XVI, 85, 1 : *Et descendit cum eis* (Jesus), *et venit Nazareth, et erat subditus illis.* Is in superiore considerandus, 147, 1 : *Qui vos audit, me audit, et qui vos spernit, me spernit.* Superioribus debetur obedientia ab inferioribus, ipsi illi charitatem debent, III, 646, 1. Iis pareant subditi ex amore Christi, non timore pœnæ, XVIII, 661, 2 : *Subjecti invicem in timore Christi.* Eorum præcepta etiam rigida a subditis servari debent, III, 351, 1. Superiores etiam impios revereri oportet, III, 408, 2 ; 419, 1. Superiori contraria legi divinæ jubenti non est parendum, XV, 488, 1. Superiores a subditis non sunt reprehendendi, III, 455, 1, 2. Ab inferioribus tamen aliquando corrigi possunt, quod reprehensione S. Petri a S. Paulo facta probatur, XVIII, 530, 2. Superiores sunt consulendi ab inferioribus, X, 257, 2 : *Anima viri sancti enuntiat aliquando vera quam septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum* (Vide Obedientia, Prælatus, Princeps, Subditus).

SUPERIORA. Superiora inferioribus subjici debent, IX, 155, 1.

SUPERLATIVUS. Superlativus gradus, reliquos in se formaliter continet, IX, 681, 1.

SUPERLIMINARE. 1° Superliminaria templi quomodo vi clamoris commota, XI, 175, 2. Superliminare templi fractum atque divisum est in excidio urbis et templi per Titum, XV, 634, 1.

2° Superliminare crapulæ vel tremoris quod dicatur respectu Jerusalem, XIV, 501, 2 et seq. Quid hoc tropologice significet, 503, 1.

SUPERNATURALIS. Supernaturalia Dei attributa naturali discursu cognosci nequeunt, XIX, 278, 1 (*Vide* Mysterium). Supernaturalis Dei imago in homine peccando amittitur, XVIII, 642, 1 (*Vide* Peccatum). Hæc in baptismo accipitur, *ibid.* (*Vide* Baptismus, Regeneratio, etc.). Supernaturales rationes nobis sectandæ sunt in vita agenda, XIII, 233, 1 (*Vide* Fides).

SUPERSUBSTANTIALIS. Quid per supersubstantialem panem intelligatur, et quis is panis sit, XV, 191, 1, 2 et seqq.

SUPERSTITIOSUS. *Superstitiosi* et *superstitio* unde dicatur, XVII, 323, 2. Superstitiosum est ex Scriptura nomen divinum de aliqua re futura capere, XIII, 252, 1, 2 (*Vide* Omen, Scriptura sacra, Sors). Superstitiosa nonnulla habet Plinius, IX, 264, 1.

SUPERVACUUS. Supervacua non sunt scrutanda, IX, 130, 1.

SUPINUS. Supinus collis quid proprie sit, XI, 514, 1.

SUPPLANTARE. Supplantare proprie quid sit, XVI, 528, 2. Supplantare adversarium quid sit, XVIII, 335, 1.

SUPPLEX. Supplices olim tenebant genua ejus cui supplicabant, IV, 381, 2. Supplicibus injuste vexatis facile aderant Romani, 549, 2.

SUPPLICARE. *Supplicare* quid proprie significet, XIX, 482, 1.

SUPPLICIUM. 1° *Supplicia a Deo irrogata.* Supplicia Deus infligit ad mensuram scelerum, V, 495, 2. *Pondus et statera judicia Domini sunt : et opera ejus omnes lapides sacculi.* Ea peccantibus omnibus æqualiter irrogat, VI, 309, 2 : *Judicium determinat causas.* Supplicii tarditatem gravitate Deus compensat, XVIII, 57, 2 : *An divitias bonitatis ejus, et patientiæ, et longanimitatis contem-*

nis? ignoras quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit? Secundum autem duritiam tuam, et impœnitens cor, thesaurisas tibi iram in die iræ et revelationis justi judicii Dei. Supplicium peccati cur dicatur vinculum plaustrale, XI, 161, 1, 2 : *Væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, et quasi vinculum plaustri peccatum!* Supplicium gravius debetur peccanti contra legem scriptam quam naturalem, XVIII, 60, 1 : *Quicumque enim sine lege peccaverunt, sine lege peribunt : et quicumque in lege peccaverunt, per legem judicabuntur.* Supplicia quæ Deus in domos facinorosorum immittit, eas molunt, donec ad fundamenta eos comminuant, XIV, 415, 2; 416, 1; *Hæc est maledictio quæ egreditur super faciem omnis terræ : quia omnis fur, sicut ibi scriptum est, judicabitur : et omnis jurans, ex hoc similiter judicabitur. Educam illud, dicit Dominus exercituum, et veniet ad domum furis, et ad domum jurantis in nomine meo mendaciter : et commorabitur in medio domus ejus, ut consumet eam, et ligna ejus, et lapides ejus.* Supplicia a Deo immissa humiliter et libenter sunt accipienda, XXI, 87, 1, 2 : *Ego quos amo, arguo et castigo* (Vide Dei justitia, Peccator, Peccatum).

Supplicia damnatorum quale, *Job*, 504, 2 (*Vide* Damnati, Infernus, Peccator).

2° *Supplicia ab hominibus inflicta.* Judæi quæ et quot haberent supplicia, II, 132, 2; XV, 615, 2, Supplicium ordinarium Judæis erat gladius, non crux, II, 132, 2. Supplicia reis infliguntur ad aliorum terrorem, VI, 41, 1.

SUPPUTATIO. Supputatio divitiarum Salomonis impossibilis, VII, 100, 1 (*Vide* Salomon).

SUPRA. Supra doctrinam, vires et ingenium quæ sunt et fiunt, non perveniunt ad maturitatem, nec felicem exitum sortiuntur, XIII, 395, 1.

SUR. Sur fuit unus e quinque principibus Madian, qui filiam suam Cozbi Hebræis prostituit, II, 343, 1.

SURCULUS. Surculus cur vocetur Christus, XIV, 388, 2.

SURDITAS, SURDUS. 1° *Surditas corporalis seu physica.* Surditas duplex : una inchoata, altera perfecta, XI, 528, 1. Ejus causa triplex, *ibid.* Ejus curandæ ratio, *ibid.* Surdus semper est mutus, XV, 251, 1.

2° Surditas spiritualis item duplex, XI, 528, 1. Surditas voluntaria obstinatæ mentis est signum, XVIII, 190, 2. Surdi vocantur Gentiles, XI, 409, 1. Surdo maledicere, quid sit tropologice, II, 121, 1.

SURGERE. Surgendum e somno peccatorum, XVIII, 654, 2.

SURSUM. *Sursum flumina* parœmia ubi et quando habeat locum, XI, 151, 2.

SUS. 1° Sues quia parvam frontem habent, indociles sunt et stupidæ, XII, 522, 2. Suis stupor et hebetudo, XX, 470, 1.

2° Sus immunda impudicæ mulieris symbolum, V, 332, 1. Item stulti, *ibid.*, 2. Item gulosi et immundi, *ibid.* Item indocilitatis et impudentiæ, *ibid.*

SUSA. *Susa* est vox hebræa, chaldæa et persica : unde dicta, XII, 99, 1. Susa urbs regia Persarum regum et metropolis Persiæ ita dicta a liliorum copia, cur vocetur castrum, IV, 231, 1; 361, 1; XIII, 99, 2; 100, 1. Ubi sita, quis eam condiderit et auxerit, IV, 361, 1. Susa an sit in Ælamitide, XI, 269, 2.

SUSANNA (S.). Historia Susannæ est Scriptura canonica, XIII, 179, 1. Est hæc prima Danielis prophetia, *ibid.*, 2. Non est a Daniele scripta, sed videtur transcripta a quopiam Hebræo qui in captivitate Babylonica scripsit diaria et chronica regum Medorum, 180, 1. Hæc historia sub quo Persidis rege contigerit, 188, 1, 2. Susanna a Daniele quando liberata sit, XI, 87, 1. Susanna se lavans, quantum periculum adierit, XIII, 182, 1. Hebraice significat *lilium*, *ibid.* Maluit mori quam Deum offendere, I 352, 2. Susannæ pudor fuit bonus et sanctus, IX, 162, 1. Ejus castitas expenditur, XIII, 184, 1. Ejus castitas major est quam sit Lucretiæ Romanæ, 183, 1. Susannæ innocentia manifesta, *Psalm.* I, 231, 2. S. Susanna invocatur in infamia et ignominia, et in periculis virginitatis, XIX, 378, 2.

SUSANNA matrona Christum alens, fuit ejus discipula : quid hebraice *Susanna* significet, XVI, 133, 2.

SUSANNA (S.) martyr. S. Susanna martyr, neptis Diocletiani imperatoris et Caii Pontificis, mori maluit quam violari, XIII, 182, 2.

SUSANNA virgo in Japonia. Susanna virgo pro fide intrepide Nangasaci in Japonia occubuit, VIII, 68, 1.

SUSCEPTOR. Susceptores in Baptismo vel Confirmatione, eos pro quibus spoponderunt, instruant et ad bonum dirigant, V, 154, 2.

SUSCEPTIO. Susceptio matutina quid, *Psalm.* I, 120, in *titul.*

SUSCIPERE. 1° *Suscipere* in Scriptura varia significat, XVI, 41, 2; XVIII, 237, 1. *Suscipio* capitur pro *adjuvo, opitulor, protego, dirigo*, V, 342, 2; IX, 119, 2. *Suscipere* in Scriptura *omne obsequium exhibere* significat, XX, 643, 1.

2° Suscipiens parvulos in nomine Christi, Christum recipit, XV, 400, 2.

SUSCITATIO. 1° Suscitatio seminis fratri defuncto fuit in usu ante legem Moysis, et post eum observata e Gentilibus, III, 236, 2; 237, 1.

2° Suscitatio tabernaculi Davidis quod cecidit, ab Amos prædicta, de tempore Christi intelligenda est, XIII, 642, 1, 2.

SUSIM. *Susim* sunt equi communes et currules, XII, 698, 2.

SUSPECTUS. A suspectis non est capiendum consilium, X, 250, 2 et seq.

SUSPENDIUM. 1° Suspendii mors infamis, *Job*,

194, 2. Suspendium Judæ fuit clarum testimonium innocentiæ Jesu, XV, 598, 1.

2° Suspendium animæ quid sit, XIV, 255, 1. Suspendium mysticum honoratum, *Job*, 194, 2.

SUSPENSUS. Suspensorum corpora etiam olim in cruce solita relinqui, I, 357, 1. Suspensi in cruce execrabiles erant, XVIII, 541, 2. Eadem die de cruce vulgo deponebantur, *ibid.* At jam in ea computrescunt, 542, 1.

SUSPICARI, SUSPICAX, SUSPICIO, SUSPICIOSUS. Suspicaces sunt plerumque obnoxii ei vitio, quod in altero imaginantur, VI, 188, 2. Suspiciosi in multis errant et delirant, IV, 132, 1, 2. Suspicandum non est sinistre de viris probis, XV, 66, 1. Suspicio mala de proximo mala est, 206, 1. Suspiciones malæ sequuntur ex logomachia hæreticorum, XIX, 255, 1 (*Vide* Judicium temerarium).

SUSPICERE. Suspicere quid proprie sit, V, 49, 2.

SUSTENTARE, SUSTENTATIO. 1° Sustentatio debetur prædicatoribus : unde vocetur merces et stipendium, XV, 273, 2. Sustentatio debetur verbi ministro et Ecclesiæ, non quasi pretium rei, sed quasi stipendium, XVIII, 330, 1. Ea vocatur merces, cur, XIX, 247, 1. (*Vide* Concionator).

Sustentare justum quid sit, VII, 268, 1.

2° *Sustentare* pro *expectare* aliquando sumitur, IX, 95, 1.

SUSTINENTIA. Sustinentia spei est patientia ex spe præmii, XIX, 116, 1. Sustinentiæ fructus qualis, *Job*, 190, 2 (*Vide* Patientia, Spes).

SUSTINERE. 1° *Sustinere Dominum*, quid, *Psalm.* I, 139, 1; 155, 2. Sustinentes Dominum in via veritatis et justitiæ eum ut Dominum sentient, IX, 184, 2.

2° Sustinere dura patiendo, majus est quam eadem aggrediendo aliis inferre, V, 515, 1; 516, 1.

3° *Sustinere* idem est quod *favere, fovere, tueri*, XV, 198, 1.

SUSURRATIO, SUSURRO. 1° *Quid sit susurratio, susurro.* Susurrationes sunt occultæ detractiones, XVIII, 508, 2 : *Timeo enim ne forte cum venero, non quales volo, inveniam vos : et ego inveniar a vobis qualem non vultis : ne forte contentiones, æmulationes, animositates, dissensiones, detractiones, susurrationes, inflationes, seditiones sint inter vos.* Susurro est qui occulte detrahendo in aliquem, odium aut dissensionem molitur, IX, 184, 1 : *Non appelleris susurro, et lingua tua ne capiaris, et confundaris.* Unde dictus, et unde vox formetur, *ibid.* Comparatur furi, et idem est cum bilingui, 185, 1 : *Super furem enim est confusio et pœnitentia, et denotatio pessima super bilinguem; susurratori autem odium, et inimicitia, et contumelia.* Susurro duplex habet cor et linguam, V, 567, 1; *Verba bilinguis quasi simplicia; et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris.* Quomodo susurronum verba videantur simplicia, VI, 319, 2 : *Verba susurronis quasi simplicia, et ipsa perveniunt ad interiora ventris.*

2° *Susurratio gravissimum scelus*, V, 165, 2; 166, 1, 2 : *Sex sunt quæ odit Dominus, et septimum detestatur anima ejus : oculos sublimes, linguam mendacem, manus effundentes innoxium sanguinem, cor machinans cogitationes pessimas, pedes veloces ad currendum in malum, proferentem mendacia, testem fallacem, et eum qui seminat inter fratres discordias.* An sit homicidio gravius, 166, 1, 2. Tollit fraternum amorem, *ibid.* et 2. Civitates, respublicas, collegia evertit, *ibid.*, 2. Est gravior detractione et contumelia, *ibid.* Susurro laborat ut amicitiam dissolvat, V, 511, 2 : *Homo perversus suscitat lites, et verbosus separat principes.* Et ut jurgia inter amicos suscitet et foveat, VI, 151, 2 : *Ejice derisorem, et exibit cum eo jurgium, cessabuntque causæ et contumeliæ*; 318, 2 : *Cum defecerint ligna, extinguetur ignis; et susurrone subtracto jurgia conquiescent.* Susurrones sunt velut carbones, VI, 319, 1 : *Sicut carbones ad prunas, et ligna ad ignem, sic homo iracundus suscitat rixas.* Susurronis molimina, V, 511, 1 : *Vir impius fodit malum, et in labiis illius ignis ardescit.* Principes sæpe ad bella concitat, *ibid.*, 2. Ejus verba sunt quasi verbera et vulnera, 566, 2. Ejus odium et noxa, IX, 185, 1. Odii et noxæ malignitatem in intima cordis derivat, V, 566, 2. Susurro est latro, XII, 662, 1 : *Viri detractores fuerunt in te ad effundendum sanguinem, et super montes comederunt in te, scelus operati sunt in medio tui.* Susurrones sunt alienæ famæ eversores, *Job*, 176, 1 : *Super pupillum irruitis, et subvertere nitimini amicum vestrum.* Susurrones in communitate sunt viperæ et proditores, XII, 82, 2 : *Quis dabit me in solitudine diversorium viatorum, et derelinquam populum meum, et recedam ab eis? quia omnes adulteri sunt, cœtus prævaricatorum.* Susurratio in magnam communitatem pessima est, IX, 184, 2.

3° *Susurronum pœna.* Susurro sæpe perversitatis suæ dat pœnas, VI, 10, 2 : *Falsus testis non erit impunitus; et qui loquitur mendacia, peribit.* Susurrones sunt e republica ejiciendi, 151, 2 : *Ejice derisorem, et exibit cum eo jurgium, cessabuntque causæ et contumeliæ* (*Vide* Detractio, Detractor, Lingua).

SUSURRUS. Susurrus quid, *Job*, 109, 2.

SUTOR. Sutor Gallus Caligulæ imperatori deitatem ambienti quam libere responderit, XII, 595, 2.

SWIBERTUS (S.). S. Swiberti episcopi Verdensis sanctitas per fulgorem declarata, II, 333, 2. Ejus ortus prodigiosus, XII, 13, 2; 14, 1. S. Swibertus primus fuit solemni ritu canonizatus, X, 429, 1.

SYCAMINUS. Sycaminus arbor : ipsa vox unde formetur, ejus descriptio, XIII, 617, 1.

SYCOMORUS. 1° Sycomorus qualis sit arbor, an eadem cum sycamino. XI, 238, 2. Est alia a caprifico, XIII, 617, 1, 2; XVI, 247, 1. Ejus forma, fructus, XI, 238, 2. Ejus fructus duri et amari sunt : hinc ut maturescant et dulcescant, incidi solent. XIII, 617, 1. Sycomorus vel sycomorea arbor ficui similis est fructu, moro vero foliis; dicitur et ficus fatua, vel ficus Ægyptia, non in solo Ægypto reperitur, in Judæa etiam frequens erat : ejus descriptio, *ibid.* Ejus vilitas, 617, 1, 2. Alia vocis hujus derivatio inconcinna, *ibid.*, 2. Uno anno septies fert fructus, *ibid.*

2° Sycomorus symbolice est crux et doctrina Christi. XIII, 617, 2; XVI, 247, 1. Respondet ipsa arbori scientiæ boni et mali, XIII, 617, 2. Tropologice docet nos amplecti illa quæ stulta sunt mundo, ut sapiamus Deo, XVI, 247, 2.

SYCOPHANTA. Sycophanta quis proprie sit, unde ea vox primum promanarit. VI, 379, 1; XX, 299, 2. Quis ejus usus, VI, 159, 1; 579, 1.

SYENE. Syene initium erat Ægypti inter mare Rubrum et Nilum, XII, 726, 2.

SYLLA. Sylla fortunæ filius dictus, cur, XI, 749, 2 et seq. Syllæ crudelitas, XIII, 540, 2; 549, 2. Sylla dissolutioris animi reprehensus fuit, XX, 258, 1, 2.

SYLLOGISMUS. Syllogismi cornuti quinam dicantur, X, 261, 2.

SYLVESTER (S.) Papa. S. Sylvester cur voluerit dies appellari ferias. X, 170, 1.

SYLVESTER AUXIMANUS (S.). S. Sylvestri Auximani conversio, vitæ institutum, mors, IX, 345, 2.

SYMBOLA. Symbola, græce συμβολή, est convivium e collatis symbolis conflatum, IX, 285, 2; 519, 2; X, 147, 2. Etiam conflictus bellicus, 520, 2.

SYMBOLUM. 1° *Symbolum pro convivio.* Symbolum quid sit, et unde dicatur, IX, 285, 2. Symbola epulorum et peccatorum olim erant in usu, et modo sunt, VI, 196, 2 (*Vide* SYMBOLA).

2° *Symbolum pro figura, allegoria, parabola,* etc. Per symbola veteres sua dogmata tradebant. IX, 209, 1, 2. Symbola Pythagoræ unde sint enata. V, 17, 1. Symbola Pythagoræ theologica, XI, 12, 1. Ethica, *ibid.*, 2. Politica, 83, 1, 2. Symbolici præsertim sunt Zacharias, Daniel, Ezechiel, XIV, 356, 1. Symbolis cur utantur Prophetæ minores, XIII, 223, 1, 2. Sub symbolis latent mysteria, *Job*, 740, 2. In symbolis quæ adduntur, non omnia rei significatæ conveniunt, XIV, 494, 2. Symbolica Scripturam interpretandi ratio quatenus admittenda, XXI, 9, 2.

Symbola quæ ostendant clementia vindictam temperandam, XIV, 21, 1. Symbolum vanitatis ventus, VII, 45, 2. Amicitiæ ignis est, 180, 1. Symbola temporis, 129, 1. Symbola deliciarum, quibus nutriuntur pueri et puellæ, sunt unguenta, 239, 1. Symbola muscæ, 338, 2 et seq. Symbola libertatis, liberalitatis, servitutis et avaritiæ, VII, 335, 2. Symbola resurrectionis mortuorum, XII, 761, 1. 2.

3° *Symbolum pro fidei professione.* Symbolum ab Apostolis compositum est ante eorum discessum a Jerusalem, et dispersionem per orbem, XVII, 2, 1. Symboli articuli duodecim in duodecim gemmis civitatis cœlestis repræsentantur, XXI, 375, 1, 2; 383, 1. Ejus primus articulus in jaspide repræsentatur, 384, 2. Secundus in sapphiro. 386, 1. Tertius in carbunculo, 388, 1. Quartus in smaragdo, 389, 1. Quintus in sardonyche, 390, 2. Sextus in sardio, 391, 2. Septimus in chrysolitho, 392, 1. Octavus in beryllo, 392, 2. Nonus in topazio, 393, 2. Decimus in chrysopraso, 394, 2. Undecimus in hyacintho, 395, 2 Duodecimus in amethysto, XXI, 396, 2. Symbolum fidei S. Gregorio Thaumaturgo a S. Joanne datum magnæ apud Orientales fuit auctoritatis, XVI, 288, 2; 298, 2.

4° *Symbolum pro tessera christianismi.* Symbola tria erant olim catholicæ communicationis, scilicet communicatio pacis, appellatio fraternitatis, et contesseratio hospitalitatis, XIX, 513, 1.

SYMMACHUS senator Romanus et martyr. Symmachus falso apud Theodoricum regem accusatus, martyr occubuit, X, 552, 1.

SYMMACHUS Urbis præfectus. Symmachus Urbis præfectus a nervosa styli brevitate laudatur, XIII, 218, 1. Symmachi ethnicismum reducere conati castigatio, XI, 708, 2.

SYMMACHUS Bibliorum interpres. Symmachus fuit Ebionita, Christi divinitatem negans, XIV, 260, 2. Bis fuit circumcisus, XVIII, 309, 2.

SYMPATHIA. Sympathia quid sit, XX, 322, 1. Sympathia corporis et animæ, XVIII, 28, 2. Sympathia inter consulentem et consultum maxime in consiliis valet, X, 236, 1.

SYMPHONIA. Symphonia quod genus sit instrumenti. XIII, 40, 1. Symphonia Ecclesiæ quæ sit, XVI, 212, 2.

SYMPHORIANUS (S.). S. Symphorianus adolescens audiens matrem clamantem martyr efficitur, IV, 532, 1. A matre jussus est cœlum considerare, et cœli intuitu ad martyrium est animatus, I, 61, 2; X, 387, 1.

SYMPHOROSA (S.). S. Symphorosa septem filios ad martyrium educavit, V, 169, 1; 508, 2. Eos et maritum Getulium ad martyrium obtulit, XIV 567, 2. S. Symphorosa e capillis suspensa filios ad sui imitationem et martyrii æmulationem incitat, IV, 531, 2. Machabæorum matri similis fuit, *ibid.*

SYMPOSIA. Symposia collatitiis symbolis instrui solita cur damnentur, IX, 523, 1, 2. Eorum damna, *ibid.* In iis detractione sæpe peccatur, 537, 1. Symposia quare devitanda, VI, 196. 1, 2. Ea ad paupertatem deducunt, 204, 1. In symposiis interlocutores varii sunt, VI, 417, 2 (*Vide* CONVIVIUM, SYMBOLA, SYMBOLUM).

SYMPOSIARCHES. Symposiarches quomodo

crearetur in conviviis, et ad quid, X, 141, 1. Symposiarcha apud veteres cuique convivæ suum calicem admetiebatur et miscebat, XIII, 86, 1 (*Vide* MODIMPERATOR).

SYNAGOGA. 1° *Synagoga pro cœtu fidelium Judæorum.* Primo. *Synagogæ* vox significat cœtum, VI, 39, 2. Synagoga vocatur cœtus populi collectus, XV, 335. 2. Synagoga erat cœtus fidelium Judæorum, XVI, 573, 2.

Secundo. Synagogæ initium sub Mose, *Psalm.* I, 485, 1. Synagogæ ortus et initia, XIII, 306, 1. Eam ab utero et ortu Deus curavit, XI, 564, 1. Synagoga tenella quomodo a Deo protecta et assumpta sit, XII, 605, 1, 2 et seqq. Synagoga Judæorum quomodo initio se Deo sponso suo ornarit et ejus oculis grata fuerit, XII, 25, 1. Quomodo Dei et conjux serva esset, 30, 1. Synagoga optima fuit olim Deo vitis, XI, 152, 2. Ejus septem ætates, 564, 1.

Tertio. Synagogæ viri, scripta Mosis per capita et libros digesserunt, XIV, 107, 2 et seq.

Quarto. Synagoga cur vocetur claudicans, XIV, 98, 1. Ipsa sterilis est, XVIII, 558, 2. Per Agarem denotatur, 559, 1. Apte ficui infrugiferæ comparatur, XVI, 187, 1. Tamdiu afflicta est, donec Deipara Christum salvatorem Israelis peperit, XIV, 119, 2. Synagoga Christi fuit noverca, VIII, 28, 1. Synagoga Christi halitum exhorruit, *Job*, 406, 2. Quando ea desierit esse Ecclesia Dei, XVI, 500, 1. Ejus mors et ruina tempore Christi, XI, 445, 1, 2. Synagogæ in apostolos odium, XXI, 57, 2. Ea an Jezabel appellari possit, *ibid.* In fine mundi conversa Christo credet, VIII, 232, 1.

Quinto. Synagoga est parabolice domus sapientiæ, V, 245, 1. Ea Ecclesiam repræsentat *ibid.* Synagogæ bona erant typus bonorum Ecclesiæ, XII, 519, 1. Synagoga mater Ecclesiæ christianæ dicitur eo quod primi Christiani, hoc est apostoli, a Judæis fuere oriundi, VII, 505, 1. Synagoga Judæorum est soror junior Ecclesiæ gentium, VIII, 227, 1 (*Vide* ISRAEL, HEBRÆI, JUDÆI).

2° *Synagoga pro loco ubi Judæi conveniebant orationis et legis audiendæ causa.* Synagoga vocabatur locus orationis et legis audiendæ, XVI, 573, 2. Synagogam habebant Judæi loco templi in urbibus majoribus, IV, 328, 2. Tales erant in singulis urbibus Judææ, et Hierosolymi plurimæ, XVI, 573, 2; XVII, 105, 2. Hæ Synagogæ habitantibus extra Jerosolymam erant instar templi, IV, 355, 2. Synagogæ Judaicæ quis ordo in consessu, XVIII, 396, 1.

SYNAXIS. In synaxibus quem ritum et ordinem servarint primi christiani, XVII, 105, 2; XX, 99, 2. Synaxis post cœnam vulgarem sumebatur olim in multis Ecclesiis, XVIII, 358, 1. Post sanctam Synaxim aliquid Deo offerendum, et aliquid a Christo vicissim petendum, X, 217, 2. Post sacram Synaxim statim balnea adeuntes carpuntur, XIII, 182, 1 (*Vide* COMMUNIO, EUCHARISTIA).

SYNDERESIS. Synderesis est stimulus conscientiæ jugiter admonens, IX, 159, 2 et seq. (*Vide* CONSCIENTIA).

SYNESIUS. Synesius fuit judex causarum sæcularium, licet episcopus, XVIII, 292, 2.

SYNODUS. Synodus magna, cui præfuit Daniel, quando a Judæis celebrata fuit, II, 245, 1.

SYNOPSIS. Synopsis Dorothei de Vitis prophetarum est plena fabulis, XIII, 232, 1.

SYNTICHE. Syntiche mulier rem christianam Philippis promovebat. XIX, 58, 2.

SYRACUSA. Syracusæ urbs describitur, XVII, 438, 2.

SYRI. 1° *Syrorum usus.* Primo. *Usus religiosi.* Deum vocant gigantem sæculorum, XIII, 590, 2. Syrorum Deus erat Hercules Tyrius, IV, 515, 1. Syrorum dea Astarte sive Venus, 513, 2.

Secundo. *Usus profani.* Syri piscibus abstinent, cur, IV, 553, 1. Columbis pro veredariis utuntur, cur, XIII, 384, 1. Habent in domibus solaria et pavimenta in quibus ambulant, et in æstate dormiunt, XII, 156, 2. Quomodo solerent proditores sacrilegos et scelestos plectere, IV, 556, 1. Syri gaudent parabolis, proverbiis et similitudinibus, X, 494, 2; XV, 28, 1; XVI, 469, 2; XVIII, 269, 2. Hebræum *Schin* sæpe in *Thau* commutant, XV, 134, 1.

2° *Syrorum mores.* Syri olim ob morum mollitiem male audiebant, XIII, 642, 1. Eorum virgines ante idola se prostituebant, XVIII, 54, 1.

3° *Syrorum ad historiam quæ pertinent.* Syros inter et Israelitas cur perpetua fuere bella, XIII, 540, 1. Syri quam graviter Israelem sub Joachaz attriverint, 572, 1, 2.

SYRIA. Syria unde *Aram* hebraice, id est Armenia vocata, I, 265, 2. Est multiplex et longe lateque patebat, *ibid.* Prius ab Aram filio Sem vocata est Aram, deinde a Cyrenensibus ex Kir, urbe et regione Assyriæ, eo translatis et venientibus Kyria, indeque euphoniæ causa Syria, XIII, 641, 1. Syriæ pars vel appendix est Judæa, IV, 232, 1. Syriæ stricte sumptæ caput est Damascus : quas provincias complectebatur, 322, 1. Olim hortis abundabat, XIII, 646, 1. Columbas habebat quæ etiam per centum milliaria a nido suo abductæ, eodem redeunt, XIII, 384, 1.

Syriæ reges aliquando templum Hierosolymitanum donis venerati sunt, et sumptus ad sacrificia suppeditarunt, XIII, 159, 1. Syriæ reges ab Alexandro Magno mortuo recensentur, et anni regni uniuscujusque, 149, 1. Syriæ reges singulis uxoribus suis quomodo civitates attribuerent, IV, 516, 1.

SYRIACUS, SYRIUS. I. SYRIACA LINGUA. — Syriaca lingua est semi Hebræa et Chaldæa, IX, 21, 2 et seq. Etiam dicta est Hierosolymitana, X, 572, 2. Syriaca lingua successu temporum non nihil variata est, XV, 628, 1. Plerique libri Syrorum versi sunt in Arabicum, IX, 47, 2.